

MISKOLCI
EGYETEM
UNIVERSITY OF MISKOLC

Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

2022. november 24.

ABSZTRAKT KÖTET

PROGRAM

Megnyitó ünnepség

Helye: Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar, 207. előadó

Ideje: 2022. november 24. 9.30 óra

Díjátadó ünnepség

Helye: Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar, 101. „Miskolc” terem

Ideje: 2022. november 24. 16.30 óra

Díjakat átadja: Dr. Rucska Andrea oktatási dékánhelyettes
Dr. habil Lukács Andrea kari TDT-elnök
Zakar Dóra kari HÖK-elnök

I. PRIMER PREVENCIÓ ÉS VÉDŐNŐI PREVENCIÓ SZEKCIÓ

Helye: Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar, 206. sz. terem

Ideje: 2022. november 24. 10.00 óra

Szekció elnöke: Dr. Rucska Andrea intézetigazgató főiskolai tanár

Tagok: Dr. Gyulai Anikó egyetemi docens
Ruszó Dzsesszika IV. évf. védőnő hallgató

Titkár: Blaskóné Kozma Dóra mestertanár

1. Bakos Barbara IV. évf. védőnő hallgató

Védődő fogászati feladatai a várandósgondozásban

Konzulens: Dr. Faragó Ildikó egyetemi adjunktus

2. Csóka Angelika III. évf. védőnő hallgató

Kortárs oktatási egészségfejlesztő program hatásának vizsgálata a serdülőkori önértékelésre

Konzulensek: Dr. Gyulai Anikó egyetemi docens, Simon Nóra mesteroktató

3. Kovács Kitti IV. évf. védőnő hallgató

Tehéntej allergiában és/vagy laktóz malabsorptióban szenvedő gyermekek és családjaik életminősége a betegség vezértünetei

Konzulens: Dr. Szakos Erzsébet főiskolai tanár

4. Kovács-Huszák Lilla IV. évf. védőnő hallgató

Siket szülők és gyermekek kapcsolata a védőnővel

Konzulens: Simon Nóra mesteroktató

5. Kőrösi Karolina IV. évf. védőnő hallgató

Laktóz és fruktóz malabsorptio által kiváltott tünetek és panaszok gyermekkorban

Konzulens: Dr. Szakos Erzsébet főiskolai tanár

6. Pente Petra III. évf. védőnő hallgató

Kortárs oktatási egészségfejlesztő program hatásának vizsgálata a serdülők társas kapcsolati kultúrájának fejlesztésére

Konzulensek: Dr. Gyulai Anikó egyetemi docens, Simon Nóra mesteroktató

7. Vargáné Nemoda Mónika IV. évf. ápoló hallgató

A felső végtag funkcionális megítélése stroke betegek, hozzátartozók és a lakosság szemszögéből

Konzulens: Dr. habil Lukács Andrea intézetigazgató egyetemi docens

II. KLINIKAI DIAGNOSZTIKA SEKCIÓ

Helye: Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar, 205. sz. terem

Ideje: 2022. november 24. 10.00 óra

Szekció elnöke: Dr. Valikovics Attila dékánhelyettes, egyetemi docens

Tagok: Dr. Kostyál László osztályvezető főorvos

Mészáros Melissza IV. évf. radiográfus hallgató

Titkár: Juhászné Dr. Szalai Adrienn tudományos segédmunkatárs

1. Drengubján Csabáné IV. évf. radiográfus hallgató

Központi idegrendszeri daganatok képalkotó diagnosztikája

Konzulens: Dr. Kostyál László osztályvezető főorvos

2. Németh Dávid IV. évf. radiográfus hallgató

Innovatív laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai lehetőségek az allergia személyre szabott diagnosztikájában

Konzulensek: Prof. Dr. Fodor Bertalan egyetemi tanár

Dojcsákné Kiss-Tóth Éva tudományos segédmunkatárs

3. Soliman Leila IV. évf. radiográfus hallgató

A központi idegrendszeri daganatok képalkotó diagnosztikája

Konzulens: Dr. Kostyál László osztályvezető főorvos

4. Szabó Bence Zsolt IV. évf. radiográfus hallgató

Gliomák incidenciája, képalkotó diagnosztikája és terápiája

Konzulens: Dr. Martos János egyetemi tanár

5. Szalma Lilla III. évf. radiográfus hallgató

Csecsemő és gyermekkori CT és MR vizsgálatok indikációjának változása Miskolcon, az elmúlt 10 év távlatában

Konzulens: Prof. Dr. Lombay Béla professor emeritus

III. REKREÁCIÓ, REHABILITÁCIÓ SEKCIÓ I.

Helye: Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar, 4. sz. terem

Ideje: 2022. november 24. 10.00 óra

Szekció elnöke: Dr. Juhász Eleonóra intézetigazgató egyetemi docens

Tagok: Dr. Juhász Imre egyetemi docens

Pónus-Tvergyák Alinka III. évf. gyógytornász hallgató

Titkár: Vámosné Fazekas Anita mesteroktató

1. Bódi Vanessza Zsófia IV. évf. gyógytornász hallgató

Veleszületett szív- és keringési rendellenességek és a gyermekkori szívműtéteket követő rehabilitáció

Konzulens: Vámosné Fazekas Anita mesteroktató

2. Dénes Petra IV. évf. gyógytornász hallgató

Felső végtagi nagymozgások fejlesztése Stroke-on átesett betegeknél PNF és masszázs technikával

Konzulens: Guzi Barbara mesteroktató

3. Ficsor Gerda IV. évf. gyógytornász hallgató

Cerebral paresisen átesettek mobilitási és önellátó képességeinek vizsgálata

Konzulens: Vámosné Fazekas Anita mesteroktató

4. Kardos Éva Viktória IV. évf. gyógytornász hallgató

Hagyományos gyógytorna, valamint az SMR Fascia Training és Autostretching Technikával kombinált gyógytorna fizioterápiás eredményeinek összehasonlítása 10-13 éves lúdtalpas gyerekek csoportjában

Konzulens: Breznai Annamária mesteroktató

5. Kis Luca IV. évf. gyógytornász hallgató

A motoros képességek felmérése 4-6 éves korosztályban

Konzulens: Vámosné Fazekas Anita mesteroktató

6. Lipcsei Andrea IV. évf. gyógytornász hallgató

Díjugrató versenyzők és rendszeres sporttevékenységet nem végző személyek egyensúlyának összehasonlítása és fejlesztése gyógytorna által

Konzulens: Guzi Barbara mesteroktató

7. Magyar Fruzsina IV. évf. gyógytornász hallgató

Posztinfarktusos betegek célzott egészségnevelési programja

Konzulens: Palácsik-Makula Zsanett mestertanár

8. Naár Zsófia IV. évf. gyógytornász hallgató

Fizioterápiás szemléletű erőedzés tervezése és hatása

Konzulens: Dr. Juhász Eleonóra intézetigazgató egyetemi docens

9. Varga Leticia IV. évf. gyógytornász hallgató

Sclerosis Multiplex betegek alsó végtagi funkciójavítása passzív technikákkal

Konzulens: Guzi Barbara mesteroktató

IV. REKREÁCIÓ, REHABILITÁCIÓ SEKCIÓ II.

Helye: Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar, 5. sz. terem

Ideje: 2022. november 24. 10.00 óra

Szekció elnöke: Dr. habil Takács István főiskolai tanár

Tagok: Dr. Mayer Krisztina egyetemi docens

Bodnár Krisztina III. évf. gyógytornász hallgató

Titkár: Guzi Barbara mesteroktató

1. Bagi Bettina IV. évf. gyógytornász hallgató

Eltérő alsó végtag protézist használó betegek funkcionális összehasonlító vizsgálata

Konzulens: Kató Csaba mesteroktató

2. Gábor Abigél IV. évf. gyógytornász hallgató

Esésprevenció egyensúly, izomerő és állóképesség fejlesztéssel a 70 év feletti idősök körében

Konzulens: Vámosné Fazekas Anita mesteroktató

3. Gál Panna IV. évf. gyógytornász hallgató

Az egyéni és a csoportos nyújtókezelés eredményességének összehasonlítása fiatal nők körében

Konzulens: Dr. Juhász Eleonóra intézetigazgató egyetemi docens

4. Koppány Zsombor Csaba IV. évf. gyógytornász hallgató

A járás elemzése a fizikális vizsgálat és a digitális technika eszközeivel

Konzulens: Guzi Barbara mesteroktató

5. Mares Márta III. évf. gyógytornász hallgató

Hanyag tartás: a társadalom problémája

Konzulens: Lebenszkyne Szabó Tünde mesteroktató

6. Peák Ádám IV. évf. gyógytornász hallgató

Percutan Coronaria Intervencion átesett betegek kórházon kívüli rehabilitációja
Konzulens: Palácsik-Makula Zsanett mestertanár

7. Udvari Orsolya Gabriella IV. évf. gyógytornász hallgató

Sclerosis Multiplexes betegek statikus és dinamikus egyensúlyának fejlesztése
subaqualis és szárazföldi mozgásterápiával
Konzulens: Guzi Barbara mesteroktató

8. Varga Ágnes Dóra II. évf. gyógytornász hallgató

Az amputáltak gyógytornája és fizioterápiás lehetőségei
Konzulens: Vámosné Fazekas Anita mesteroktató

V. EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEZÉS ÉS MENEDZSMENT SEKCIÓ I.

Helye: Miskolci Egyetem, Egészségtudományi Kar, 203. sz. terem

Ideje: 2022. november 24. 10.00 óra

Szekció elnöke: Dr. habil Németh Gábor egyetemi docens

Tagok: Dr. habil Dózsa Csaba egyetemi docens

Petrik Helga III. évf. egészségügyi szervező hallgató

Titkár: Pásztk Norbert mestertanár

1. Czesznak Veronika IV. évf. eü. szervező

Masszázs szokások és a masszázsolajok ismerete
Konzulens: Pásztk Norbert mestertanár

2. Csáti Leila Laura IV. évf. eü. szervező hallgató

Az autizmus- spektrumzavarral élő gyerekek oktatási, nevelési sajátosságai
Konzulens: Breznai Annamária mesteroktató

3. Kárpáti Alirán III. évf. eü. szervező hallgató

Transzneműek társadalmi önértékelése, önképe
Konzulens: Dr. habil. Lukács Andrea intézetigazgató egyetemi docens

4. Kenderes Rebeka IV. évf. eü. szervező hallgató

Gyógynövények felhasználása a középkorban és napjainkban
Konzulens: Pásztk Norbert mestertanár

5. Orosz Eszter Virág IV. évf. eü. szervező hallgató

A hagyományos kínai orvoslás hazánkban
Konzulens: Pásztk Norbert mestertanár

6. Szopkó Inez IV. évf. eü. szervező hallgató

Az abortusz jogdogmatikai szabályozása

Konzulens: Dr. Mándy Zoltán tanársegéd

VI. EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEZÉS ÉS MENEDZSMENT SZEKCIÓ II.

Helye: Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar, 203. sz. terem

Ideje: 2022. november 24. 13.00 óra

Szekció elnöke: Dr. habil Németh Gábor egyetemi docens

Tagok: Dr. habil Dózsa Csaba egyetemi docens

Petrik Helga III. évf. egészségügyi szervező hallgató

Titkár: Pásztk Norbert mestertanár

1. Orosz Laura IV. évf. eü. szervező hallgató

Az apiterápia szerepe a mindennapokban

Konzulens: Pásztk Norbert mestertanár

2. Pekli Roberta Martina IV. évf. eü. szervező hallgató

A Miskolci Egyetem hallgatóinak alkoholfogyasztási szokásai és ezek hatásai a hallgatói teljesítményre

Konzulens: Dr. Rucska Andrea intézetigazgató főiskolai tanár

3. Ronecz Izabel II. évf. eü. szervező hallgató

A műanyagszennyezés egészségügyi következményinek áttekintése a szakirodalom tükrében

Konzulens: Dojcsákné Kiss-Tóth Éva tudományos segédmunkatárs

4. Szabó Nikolett III. évf. eü. szervező hallgató

Az Yves Rocher termékcsalád egészségügyi hatásának vizsgálata

Konzulens: Pásztk Norbert mestertanár

5. Vincze István IV. évf. eü. szervező hallgató

Egészségfejlesztési Irodák Humán erőforrás helyzete és fenntarthatóság vizsgálata Magyarországon

Konzulens: Dr. habil. Dózsa Csaba egyetemi docens

6. Zoltai András Bence IV. évf. eü. szervező hallgató

Influenza marketing hatása a fogyasztói magatartásra

Konzulens: Dr. Mándy Zoltán tanársegéd

7. Zsóka Loretta Beatrix IV. évf. eü. szervező hallgató

Társadalmi sztereotípiák hatása a női szerepvállalásra hazánkban, főként a XXI. századi eszmék és jogalkotások vonatkoztatásában

Konzulens: Pászka Norbert mestertanár

VII. KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOK SZEKCIÓJA

Helye: Miskolci Egyetem Egészségtudományi Kar, 206. sz. terem

Ideje: 2022. november 24. 13.00 óra

Szekció elnöke: Prof. Dr. Fodor Bertalan intézetigazgató egyetemi tanár

Tagok: Dr. Rucska Andrea intézetigazgató főiskolai tanár

Ruszó Dzsesszika IV. évf. védőnő hallgató

Titkár: Blaskóné Kozma Dóra mestertanár

1. Benke Demetria 11. oszt. tanuló Miskolci Egyetem Ferenczi Sándor Egészségügyi Technikum

Gyógyszervásárlási szokások középiskolások körében

Konzulens: Csopják Judit szakoktató

2. Fazekas Bálin 12. oszt., Kormos Barbara 11. oszt., Falkus Alica 11. oszt. tanulók Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium

A családon belüli erőszak és bántalmazás testi és lelki hatásai

Konzulens: Bóna Tímea egészségügyi tanár

3. Fodor Noémi 12. oszt. tanuló

Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium

Járványok régen és ma. Spanyolnátha versus Koronavírus

Konzulens: Molnárné Litványi Krisztina szakoktató

4. Juhász Erik, Garibay-Székely Erik 12. oszt. tanulók

Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon

Stressz

Konzulens: Taskó Márta szakoktató

5. Petruska Petra Mária 11. oszt. tanuló

Miskolci Egyetem Ferenczi Sándor Egészségügyi Technikum

Internetezz biztonságosan

Konzulens: Csopják Judit szakoktató

- 6. Tárkányi Martina, Márton Ramóna 11. oszt. tanulók**
Kossuth Lajos Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Pedagógiai Szakgimnázium

A fiatalkori káros szenvedélyek egészségkárosító hatásai

Konzulens: Bóna Tímea egészségügyi tanár

- 7. Győrfi Stella 10. oszt. tanuló**
Miskolci Egyetem Ferenczi Sándor Egészségügyi Technikum

Egészséges táplálkozás

Konzulens: Juhászné Dr. Szalai Adrienn tudományos segédmunkatárs

VIII. INTERDISCIPLINARY SECTION (in English)

Conference venue: Faculty of Health Sciences, University of Miskolc, auditorium 207.

Data: 24 November 2022. 13.00 o'clock

Chairman: Olivér Rác MD, PhD, Professor Emeritus

Members: Krisztina Majoros PhD, Associate Professor

Anna Bagoly 2nd year Physiotherapist student

Secretary: Zoltán Mándy PhD, Assistant Professor

- 1. Karolina Ryś, Wiktoria Buczan, MSc students in Physiotherapy,**
University School of Physical Education, Krakow, Poland
Dual-task walking and falls in elderly people
Supervisor: Agnieszka Kreska-Korus, PhD
- 2. Nikola Chmura, Małgorzata Mlyna, MSc students in Physiotherapy**
University School of Physical Education, Krakow, Poland
Factors influencing gait in dual-task walking
Supervisor: Agnieszka Kreska-Korus, PhD
- 3. Janka Nováková PhD student, Faculty of Arts, Pavol Jozef Šafárik**
University in Košice, Slovakia
The impact of COVID-19 pandemic on students' well-being
Supervisor: Prof. PhDr. Olga Orosová CSc.
- 4. Dominika Drąg, Angelika Sarad, MSc students in Physiotherapy**
Faculty of Health Sciences, University of Applied Sciences in Tarnow, Poland
Positioning of the lumbar-pelvic complex and symmetry of pelvic motion during the gait in soccer players
Supervisors: Dr. Katarzyna Wódka, PhD, Dr. hab. Agnieszka Jankowicz Szymañska

5. Maciej Gabor, Krzysztof Mazur, MSc students in Physiotherapy, Faculty of Health Sciences, University of Applied Sciences in Tarnow, Poland

Body posture of male and female soccer players compared to their untrained peers

Supervisors: Dr. Marta Bibro, PhD, Dr. Katarzyna Wódka, PhD, Dr. hab. Agnieszka Jankowicz Szymańska

HALLGATÓI ELŐADÁSOK KIVONATAI

Tudományos Diákköri Konferencia
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar
2022

I. PRIMER PREVENCIÓ ÉS VÉDŐNŐI PREVENCIÓ SZEKCIÓ

Bakos Barbara
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. Faragó Ildikó
egyetemi adjunktus

Védőnő fogászati feladatai a várandósgondozásban

Témaválasztás indoklása: Számos felmérés igazolta, hogy Magyarországon a szájüregi egészségi mutatók lényegesen rosszabbak, mint az európai átlag. Ennek oka egyrészt a nem megfelelő szájhygiéniás ismeretekben, szájhygiénés procedúra elégtelenségében keresendő, másrészt a szocio-kulturális hátrányokban. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a szájüregben előforduló két leggyakoribb megbetegedés (fogágybetegség, fogszuvasodás) magatartásfüggő, könnyen belátható a védőnői szerep fontossága. Várandósság alatt, annak fogászati rizikótényezői miatt még nagyobb figyelmet kell fordítani a szájhygiéniára. Fentiekből következik, hogy ezek a népbetegségek számító problémák megelőzhetők lennének megfelelő primer/szekunder prevenciós tevékenységgel, amelyben a fogorvosi és háziorvosi, dentálhygiénikusi szerepvállalás mellett komoly feladata lenne a védőnőnek is.

Célkitűzések: Ennek okán célul tűztem ki, hogy felmérjem, a védőnők milyen feladatot látnak el a fogászati prevencióra vonatkozóan - motiváltak-e ebben, van-e lehetőségük szakmai segítségre -, és a védőnők rendelkeznek-e megfelelő fogászati ismeretekkel.

Anyag és módszerek: Vizsgálataimat 2022 júniusától 2022 szeptemberéig végeztem, az általam szerkesztett online zárt és nyitott kérdésekből álló kérdőív segítségével, valamint 10 védőnővel strukturált interjút készítettem. Az interjú elkészítését online videohívásban képpel, hanggal készítettem el a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei védőnők körében. Az adatok statisztikai elemzése leíró analitikus módszerekkel, valamint t-próbával és korreláció analízissel történt.

Eredmények: A megkérdezett védőnők átlagosan 13 ($\pm 11,56$) éve vannak a pályán. Akik tanultak fogászatot átlagosan 9 éve vannak a pályán, akik nem tanultak átlagosan 15 éve, ($p=0,003$). A válaszadók 52,9%-a nem tanult fogászatot. Azok, akik tanultak fogászatot 67,1%-ban évente járnak fogászatra ($p=0,0001$). A védőnők 75%-a válaszolta azt, hogy fordultak már hozzá fogproblémával kapcsolatban, de csak 25%-uk tudott megfelelő választ adni, ennek ellenére 69%-uk nem szokott vagy nem tud fogászati szakemberrel konzultálni. A válaszadók 37,5%-a tudta, hogy az első nagyörlők bújnak ki először, a tejörlő mögött, és mindössze 24,4%-uk szerint kell félévente szűrővizsgálatra vinni a gyerekeket ($p<0,0001$). A védőnők 45,6%-a szerint a helyes fogmosási technika elsajátításával megszüntethető az akut ínygyulladás. A kitöltők 50,4%-át szakirányú továbbképzés motiválná, és 72%-a gondolja úgy, hogy sokat tehetne a fogszuvasodás, fogágybetegség kialakulása ellen. Az interjú alanyok fele nem tanult fogászatot, de 9 védőnő szerint szükséges a fogászati tanácsadás a körzetükben, és csak két védőnő tartotta elegendőnek az ilyen irányú ismereteit, mindössze 1 védőnő tud rendszeresen konzultálni fogászati szakemberrel.

Következtetés: Az eredményekből egyértelműen kiderült, hogy szükség van a védőnői szájhygiénés prevenciós munkára, valamint az is, hogy jelenleg nem elegendők a védőnők ez irányú ismeretei. Jelentős eredmény, hogy szívesen foglalkoznának ezzel a prevenciós tevékenységgel, amennyiben szakirányú továbbképzésen hasznos ismereteket kapnak. Ezzel kaput nyithatnának a fogorvos szakma felé a nagyszámban fennálló fogászati problémák megbeszélésében, primer prevenciós tevékenységek kivitelezésében.

Csóka Angelika
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulensek:
Dr. Gyulai Anikó egyetemi docens
Simon Nóra mesteroktató

Kortárs oktatási egészségfejlesztői program hatásának vizsgálata a serdülőkorú önértékelésre

Témaválasztás indoklása: Az énhez kapcsolódó pozitív emóciók, az énhatékonyságba vetett hit, a pozitív szociális attitűdök megtanulása olyan személyes erőforrás tartalékot képeznek, amely az egészséghez fűződő magatartások széles skáláját befolyásolja gyermekkorban. Közismert, hogy a serdülőkorban rögzült egészségmagatartással kapcsolatos szokások nemcsak a jelenlegi, hanem a későbbi, felnőttkori egészségmagatartást és egészségi állapotot is meghatározzák. A pozitív önértékelés hiányában a serdülők gyakran nyilvánulnak meg ellenségesen, elkeseredetten, csalódottan vagy depresszíven, mely a másoktól való elszigeteltséghez is vezethet. Ugyanakkor kedvezőtlen egészség-magatartási szokásokkal is együtt járhatnak, mint amilyenek az étkezési rendellenességek, vagy az alkalmazkodási zavarok különböző szintű megnyilvánulásai.

Célkitűzések: A tudományos diákköri munkámban egy kortárs oktatási egészségfejlesztő program kidolgozását és megvalósítását tervezem, melynek célja a serdülők önértékelésének a fejlesztése. A vizsgálat célja, az általános iskola 8. osztályos tanulói körében az önértékelés felmérése, nemeként és a lakóhelyük településtípusa szerinti összehasonlító elemzése. További célom, annak vizsgálata, hogy hatékonyan fejleszthető-e a tanulók önértékelése az általam kifejlesztett kortárs oktatási egészségfejlesztő program keretében.

Anyag és módszerek: A vizsgálat célcsoportja az általános iskola 8. osztályának tanulói, a tervezett minta elemszáma 200 fő, nemeként egyenlő eloszlásban. A vizsgálatot Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, községben és városban működő általános iskolákban tervezem, az iskolák igazgatóinak engedélyével, valamint a tanulók szüleinek a beleegyezésével. Az önértékelés felmérése kérdőíves eszközzel történik, ezt követi majd az önértékelést segítő kortárs egészségfejlesztési program (2x45 perc) megvalósítása. Ezt követően kerül sor a hatékonyság mérésére.

Eredmények: Mivel a kutatás még tervezési fázisban van, így csak feltételezem, hogy az egészségfejlesztői kortárs program kedvező irányban befolyásolja az önértékelést a vizsgálatban résztvevő tanulók körében.

Következtetés: Feltételezem, hogy az önismeret hatékony módszerrel történő fejlesztésével szilárd alapot tudunk teremteni a 13-14 éves korú tanulók személyiségében, amelynek talaján az egészségkárosító magatartásformák kialakulásának a kockázatát csökkenthetjük.

Kovács Kitti
Miskolci Egyetem
Egészségügy Kar

Konzulens:
Dr. Szakos Erzsébet
főiskolai tanár

Tehéntej allergiában és vagy Laktóz malabsorptioban szenvedő gyermekek és családjuk életminősége, betegség vezértünetei

Témaválasztás indoklása: Napjainkban egyre gyakrabban találkozhatunk ételérzékeny személyekkel. Ezt kívánta a szerző gyermekek körében vizsgálni. Személyes érintettség is inspirálta a témaválasztást. Nehéz egy teljesen új, ismeretlen élethelyzetbe belecsöppenni, ezért hatékony védőnői gondozó munkához szükséges minél jobban feltérképezni az ételérzékenységek velejáróit.

Célkitűzések: Cél az érintett betegek jellemző panaszainak felderítése, a diagnózis felállítása után elkezdett kezelés hatékonyságának felmérése. A kutatás során nyert információk segíthetnek a tehéntej allergiában vagy a laktóz malabsorptioban érintett gyermekeknek és családjuknak nyújtandó hatékony támogató gondozó munkában, a könnyebben szervezhető életmódjuk kialakítása és fenntartása kapcsán.

Anyag és módszerek: A kutatómunka retrospektív dokumentumelemzéssel történt 2022 nyarán a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórházban. A gyermek gasztroenterológián gondozott páciensek köréből a 2017-2021. év között diagnosztizáltak közül 100 gyermek kórlapját elemezve történt bizalmas adatkezeléssel az információgyűjtés.

Eredmények: 51 laktóz malabsorptioban és 53 tehéntej allergiában szenvedő gyermek adataiból készült a kutatómunka. A két, részben hasonló kezelést igénylő betegség 15 főt érintett az elemzett 104 esetből. A vizsgált populációban a legkorábban csecsemőkorban, legkésőbb 18 éves korban lett diagnosztizálva az adott betegség. Laktóz malabsorptionál átlagosan 6 éves, tejallergiánál 4,3 éves korban. Vezértünetek laktóz malabsorptio esetén 28/51 hasfájás, 11/51 görcsös hasfájás, 13/51 haspuffadás, 32/51 hasmenés. Tehéntej allergiánál domináló tünet a hasfájás 16/53, híg székletürítés 15/53, urticaria 10/53, atópiás dermatitis 25/53. A családtagoknál laktóz malabsorptio 6/51 esetben fordult elő a tejcukorérzékeny csoportban, 6/53 ételallergia a tejallergiás csoportban. A lefolyás során a laktóz malabsorptioban érintettek 75%-a, a tehéntej allergiások 81%-a vált tünet és panaszmentessé a javasolt laktázpótlást, illetve tehéntejfehérje eliminálást követően.

Következtetés: A tünetek jelentkezése indokoltá teszi a kivizsgálást. A családi anamnézis fontos, mivel a genetikai tényezők nagy befolyással vannak az egyének egészségi állapotának alakulására. A családtagok ismert betegségei iránymutatóak lehetnek a diagnosztikában. Az érintett páciensek kezelésének következtében magas százalékban figyelhető meg javulás. Ebből következik, hogy a megfelelő életmód, diéta kialakítása, fenntartása fontos az életminőség javulásának eléréséhez.

Siket szülők és gyermekek kapcsolata a védőnővel.

Témaválasztás indoklása: Ma Magyarországon közel 60.000 siket személy él köztünk, 212 gyermek kezdte el általános iskolai tanulmányait a 2021/2022 tanévben. A védőnői képzések során jelnyelvi ismeretek elsajátítására nincs lehetőség így, az iskolai védőnők egyből egy nehezen megugorható akadálytal találják szembe magukat, ugyanúgy mint területes kollegáik. Ez nehezíti a precíz munkavégzés lehetőségét.

Célkitűzések: Céлом az, hogy világosabb képet kapjunk arról hogy védőnői munkánk során, hogyan tudunk segítségükre lenni a siket személyeknek, milyen módon tudjuk megadni a különböző segítségeket, illetve társadalmi sztereotípiák ledöntése, azzal hogy megmutatjuk hogyan és milyen formában lehet hatékonyan és együttműködően dolgozni hallásukat elvesztett személyekkel.

Anyag és módszerek: Módszerként interjút választottam, amelyeket személyesen magam tettem fel jelnyelven. Két interjú helyszínének a miskolci SINOSZ-t jelöltük ki. Két interjúalanyból mindketten siketek voltak, annyi különbséggel, hogy az egyik személy szerzett siketiséggel él, gyermekei teljesen hallóak. A másik személy örökölt siketiséggel rendelkezik, akinek gyermekei közül csak az egyik rendelkezik siketiséggel míg a másik teljesen halló.

Az első interjú alannyal végzett beszélgetés 30 percet vett igénybe, az illető szerzett siketisége van, amelyet egy kiskori kísérleti gyógyszerterápiával szerzett. Második interjú 25 percet vett igénybe. A megkérdezett elmesélte, hogy náluk többedik generációnál fellépő siketség van jelen családjukban. Kérdéseim a családjukkal való kommunikációs formákra, gyermekekkel való kötődésnek kialakítására és a védőnővel való kapcsolatra irányult, illetve hogy milyen egyéb módszereket lát hasznosnak a védőnőkkel való bizalom és kapcsolat teremtésében fontosnak.

Eredmények: Az interjúkból kiderült, hogy a siket szülők nehezebben, megfontoltabban fordultak segítségért a saját védőnőjükhöz. Igyekeztek saját barátok, rokonok tapasztalatain, módszerein keresztül megoldani fennálló problémákat. Majd ez után közvetlen orvosi segítséget kérnek. Így mellőzve a védőnői segítséget. Az első interjú alanya kifejtette, hogy egy védőnő váltás során a korábban megszerettet védőnőt, kivel az idő során egyedi módszerekkel (szájról olvasás, írásos forma) jól kifejlesztett kommunikációs rendszert, az újonnan érkezett kolleganő nem volt készséges ezeknek a módszereknek a használatára. Innentől kezdve rokoni segítséget kért és csak a kötelező találkozók során került kapcsolatba védőnőjével. A másik alany beszámolója az volt hogy a nem halló gyermekével könnyebben értette meg magát mint halló gyermekével, mivel sokszor zavart volt halló gyermeke, hogy az ő édesanyja miért másként beszél mint a többi szülő. Javaslataik egybehangzóan a védőnők megismertetése a siket kultúrával, megfelelő szintű érzékenyítés.

Következtetés: Még napjainkban is nehézséget okoz a nehezített körülményekkel élő embertársainknak a megfelelő szakemberi segítség kérése, mivel nem ismertek a megfelelő kommunikációs csatornák. Ez nehezíti a beilleszkedést, társadalmi perifériára szorulnak ki, nem vesznek részt egészségügyi szűréseken, fejleszthető csecsemőkori kórképeket késő észlelnek és kezdik el a kezelését.

Kőrösi Karolina
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. Szakos Erzsébet
főiskolai tanár

Laktóz és Fruktóz malabsorptió által kiváltott tünetek és panaszok a gyermekkorban

Témaválasztás indoklása: Napjainkban egyre gyakoribbá válnak a gyermekek körében a bőr és gastrointestinalis panaszok, háttérükben az emésztési-felszívódási zavarok felismerése is.

Célkitűzések: A vizsgált időszakban diagnosztizált laktóz és vagy fruktóz malabsorptió betegek jellemzőinek feldolgozása, a betegség jobb megismerése.

Anyag és módszerek: A kivizsgálás módszereként kutatómunkámat retrospektív dokumentumelemzésként végeztem. Pontosabb adatok érdekében a Borsod- Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi oktatókórház Velkey László Gyermekegészségügyi Központjában végeztem a Belgyógyászati részlegen. A 2012-2016. év közötti időszakban diagnosztizált 0-18 éves betegek közül 100 gyermek adatait gyűjtöttem össze 2022 márciusában.

Eredmények: Nemek szerint 29 lány és 29 fiú volt a laktóz intoleranciában szenvedőknél, 38 lány és 22 fiú a fruktóz malabsorptios betegeknél. Mindkét diagnózis fennállt 18 betegnél. Életkor szerinti eloszlásban a legfiatalabb 4 hónapos a legidősebb pedig 18 éves volt a diagnózis felállításakor. Nemek szerinti eloszlásban a laktóz malabsorptiónál nincs különbség a vizsgált betegeknél, a fruktóz malabsorptio pedig a lányoknál fordul elő gyakrabban. A 9 év körüli lányoknál állították fel leggyakrabban a laktóz intolerancia diagnózist, a fiúk körében 4 és 10 év közt egyenletesen derült ki a betegség. A Fruktóz malabsorptió lányoknál átlagosan 8 év volt az életkor a diagnózis időpontjában, a fiúknál 5-6 év, valamint 15 év körüli a csúcspont. A laktóz malabsorptió által kiváltott bőrtünetként leginkább az urticaria 17/58 és a száraz bőrcécséma 23/58 fordult elő, enterális tünetekként hasfájás 34/58, puffadás 12/58, híg széklet-hasmenés 10/58, székrekedés 7/58, hányinger-hányás-reflux 15/58. Egyéb társbetegség: recidív köhögés-asztma 13/58, ízületi fájdalom 8/58, ételallergia 3/58, vashiány 11/58, caries 4/58, fejfájás 3/58. A fruktóz malabsorptióban észlelt tünetek: 9/60 urticaria, 14/60 eczéma, hasfájás 39/60, puffadás 13/60, híg széklet- hasmenés 20/60, székrekedés 9/60, hányinger-hányás-reflux 24/60. Egyéb társbetegség: recidív köhögés-asztma 14/60, ízületi fájdalom 5/60, ételallergia 5/60, vashiány 12/60, caries 6/60, fejfájás 6/60. Dominálóak mindkét malabsorptiónál az enterális és bőr tünetek voltak. A mindkét malabsorptióban szenvedők adatait is figyelembe véve urticaria inkább laktóz malabsorptióban, hányinger-hányás-reflux, caries, fejfájás inkább fruktóz malabsorptióban gyakoribb. Az asztma gyakran előfordul, de nem gyakrabban, mint ebben az életkorban az átlag, tehát ez társbetegség.

Következtetés: A betegek panaszait figyelembe véve a kivizsgálás során fontos a tejcukor és gyümölcscukor terhelés elvégzése, ezáltal a laktóz és/vagy fruktóz malabsorptio igazolása, vagy kizárása a háttérben. Megoldásként a beteget diétára kell fogni, illetve laktázpótlásban részesíteni, ami javítja a betegek életminőségét a későbbiekben.

Pente Petra
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulensek:
Dr. Gyulai Anikó egyetemi docens
Simon Nóra mesteroktató

Kortárs oktatási egészségfejlesztői program hatásának vizsgálata a serdülőkorú társas kapcsolati kultúra fejlesztése

Témaválasztás indoklása: A családi kapcsolatok minősége hatással van a serdülőkorú fiatalok fejlődésére, egészségére és életmódjára. Az észlelt családi támogatás magas szintje hozzájárul a gyermekek jobb mentális egészségéhez és tanulmányi teljesítményéhez, és ebben az esetben a rizikómagatartások is alacsonyabb gyakorisággal fordulnak elő. A serdülők fizikai- és lelki egészségében szintén kulcsfontosságú a barátoktól kapott társas támogatás mértéke is. Serdülőkorban a társas viszonyok átrendeződnek, a fiatalok az idejük többségét kortársaikkal töltik, a barátok ebben az életkorban biztonságos környezetet jelentenek a serdülők számára társas kompetenciáik fejlesztéséhez, önmaguk megismeréséhez és identitásuk alakításához. Az életkor előrehaladtával egyre kiemelkedőbb szerepe van a szerelmi kapcsolatoknak, melyeknek pozitív és negatív hatással is lehetnek a serdülők életére. A szerelem növelheti a serdülők önbecsülését, társas támogatást nyújthat számukra, de növelheti a stressz-szintjüket, vagy depresszióhoz és szorongáshoz is vezethet. Témaválasztásom legfőbb indoka, hogy a társas kapcsolatok fejlesztése kiemelkedően fontos a konstruktív társas interakciók megvalósulása szempontjából, és fontos, hogy ezen készségek fejlesztése minél hamarabb megkezdődjék.

Célkitűzések: A tudományos diákköri munkámban egy kortárs oktatási egészségfejlesztő program kidolgozását és megvalósítását tervezem, melynek célja a serdülők társas kapcsolati kultúrájának a fejlesztése. A vizsgálat célja, az általános iskola 8. osztályos tanulóinak a körében a társas kapcsolati kultúra felmérése, továbbá nemenként és a lakóhelyük településtípusa szerinti összehasonlító elemzése. További célom, annak vizsgálata, hogy hatékonyan fejleszthető-e a tanulók társas kapcsolati kultúrája az általam kifejlesztett kortárs oktatási egészségfejlesztő program keretében.

Anyag és módszerek: A vizsgálat célcsoportja az általános iskola 8. osztályának tanulói, a tervezett minta elemszáma 200 fő, nemenként egyenlő eloszlásban. A vizsgálatot Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, községben és városban működő általános iskolákban tervezem, az iskolák igazgatóinak engedélyével, valamint a tanulók szüleinek a beleegyezésével. A társas kapcsolatok felmérése kérdőíves eszközzel történik, ezt követi majd a társas kapcsolati kultúrát fejlesztő kortárs egészségfejlesztési program (2X45 perc) megvalósítása. Ezután kerül sor a program hatékonyságának a mérésére.

Eredmények: Reményeim szerint a kortárs oktatási egészségfejlesztői program hatására a serdülők társas kapcsolatai kultúrája, a szociális kompetenciája és szociális probléma megoldási készsége fejleszthető.

Következtetés: Kiemelten fontos, hogy a fiatalok ebben a sérülékeny időszakban segítséget kapjanak a kortárs, párkapcsolati normák kialakításához, annak érdekében, hogy társas kapcsolataik alakulása pozitív, önbecsülést erősítő és támogató legyen.

Vargáné Nemoda Mónika
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. habil. Lukács Andrea
egyetemi docens

A felső végtag funkcionális megítélése stroke betegek, hozzátartozók, illetve a lakosság szemszögéből

Témaválasztás indoklása:

A kéz fontosságát a mindennapi tevékenységekben nemcsak a homunculusban elfoglalt területe mutatja, de az a számtalan tevékenység is melyet kivitelez. Funkcióinak hiányára csak akkor döbbenünk rá, ha betegség miatt kiszolgáltatottak, illetve tehetetlenek leszünk, mint például stroke-n átesett betegek.

Célkitűzések: Kutatásomban azt vizsgálom, hogy a felső végtag érintett stroke betegek, hozzátartozók, valamint a lakosság milyen fontosnak ítéli meg a kezek funkcióját. A rehabilitáció során a figyelem főleg az alsó végtagokra és a helyzetváltoztatásra összpontosul, a kéz rehabilitációs lehetőségei, és módszertana háttérbe szorul.

Anyag és módszerek: A stroke betegeket a Stroke Infó Alapítvány Stroke-os Hősei és Szeretteik közösségi oldal illetve a Miskolci Stroke Hősök csoport segítségével értem el online platformon keresztül. A saját összeállítású kérdőívben a Health Assessment Questionnaire (HAQ) és House-féle funkcionális tesztek kerültek beépítésre, továbbá a mindennapi élettevékenységekre vonatkozó funkcionális kérdések. A kérdőív adatait leíró statisztikával dolgoztam fel.

Eredmények: Összesen 225 kérdőív feldolgozása történt meg, 73 fő stroke beteg, 36 fő hozzátartozó, és 116 kérdőív érkezett vissza a lakosságtól. A stroke betegek közel 70 százaléka a kéz funkcióját, míg a hozzátartozók 80,6 %-a a láb hiányát jelölte meg, mintmindennapi élettevékenységet befolyásoló tényezőt. A lakosság körében a felső végtag funkcionális volt befolyásoló tényező. A mindennapi élettevékenységeket vizsgáló kérdések során a stroke betegek nagyobb százalékban azon funkciókat jelölték meg, melyek a hely-, illetve helyváltoztatáshoz kötöttek, ilyen a bevásárlás, az autóvezetés, és a munka, illetve nem vagy mérsékelt hiányoznak az étkezés, az ételek elkészítése, a tisztálkodás, az öltözködés.

Következtetés: Az önellátás javítja az önbecsülést, de mind a felső, mind az alsó végtag funkcionális használata szükséges a megfelelő életminőséghez. Hemiparesis estén a segítők fizikai megterhelésének mértékét is befolyásoló tényezőnek kell tekintenünk.

II. KLINIKAI DIAGNOSZTIKA SEKCIÓ

Drengubján Csabáné
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr.Kostyál László Csaba
osztályvezető főorvos

Központi idegrendszeri daganatok képalkotó diagnosztikája MR képalkotás szerepe az agytumorokban: WHO adatok összevetése észak- magyarországi adatokkal

Témaválasztás indoklása: A központi idegrendszer agyi része csontokkal körbehatárolt, ezért diagnosztikája az MR modalitással képezhető le a legmegbízhatóbban. Az agy tumorjai a zárt tér miatt életveszélyes állapotokat hoznak létre, emiatt fontos mielőbbi felismerésük. A WHO folyamatosan készít listákat a leggyakoribb tumorokról és beosztásairól. Nagy ajándék a tudománynak, hogy 2021-ben új WHO adatok kerültek bemutatásra.

Célkitűzések: A WHO lista bemutatása agytumorok esetében, majd az adatok összevetése az Észak- magyarországi adatokkal. Cél továbbá a nem szerinti arányok és lista alapján történő eltérések kimutatása.

Anyag és módszerek: Körülbelül 100 fős reprezentatív minta alapján statisztikai adatok készítése nem, kor szerint felnőtt betegek esetében. 2 speciális eset kerül bemutatása. A B.-A.-Z. Megyei kórházban adatgyűjtés történik engedéllyel. Ezeket diagrammon szemléltetjük.

Eredmények: Kórházi adatok alapján diagrammon ábrázolom. Az MR és más képalkotó berendezések fejlesztése miatt egyre több eset kerül nyilvánosságra. A statisztikai adatok alapján várható az észak-magyarországi régió eltérése egyenlőre negatív irányba. A WHO lista alapján minden egyes tumor százalékos aránya nőni fog.

Következtetés: A modern eszközök megjelenése (MR modalitás), nagyon fontos egyre nagyobb szerepe. Bár kezdetben jelentősen eltérnek az Észak-magyarországi adatok a WHO lista arányától, de a társtudományok segítségével ez jelentős mértékben módosulni fog. Több vizsgálat elvégzésével több tumor gyógyítható meg.

Németh Dávid
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulensek:
Prof. Dr. Fodor Bertalan, int. ig. egyet. tanár
Dojcsákné Kiss-Tóth Éva, tud. smts.

Innovatív laboratóriumi és képalkotó diagnosztikai lehetőségek az allergia személyre szabott diagnosztikájában

Témaválasztás indoklása: Az allergiás betegségek világszerte több, mint 1 milliárd embert érintenek. Becslések szerint 2050-re ez a szám megduplázódhat és elérheti akár a 4 milliárd főt. Az elmúlt 60 évben járványszerűen, két hullámban jelentkeztek a különböző allergiás kórképek. Az első hullám korszakát az asztma és a szénanátha allergiás esetek számának a megugrása jelentette, míg a második hullám hatását a jelenben tapasztaljuk, mely előszelét az étel allergiákban szenvedő betegek rohamos számbeli növekedése jelenti. Kezelésük hatalmas költséget jelent a fejlődő és fejlett országok számára az egészségügyi alapellátásban.

Célkitűzés: A nanogyöngy technológia alapú, microarray komplex CRD laboratóriumi vizsgálati módszernek köszönhetően átfogó képet kaphatunk az egyetemi polgárok szenzibilizációs állapotáról, allergia státuszukról az egyes légúti (inhalatív) és ételallergiás betegségek kapcsán. Segítségével tanulmányozhatjuk a molekuláris allergének gyakoriságának a megoszlását, az egyes pollen-étel keresztreakciók fennállását.

Anyag és módszerek: A vizsgálatban 229 fő önkéntesen vett részt és a vizsgálatot megelőzően egy 38 kérdésből álló kérdőívet és beleegyező nyilatkozatot töltöttek ki. A molekuláris allergológiai vizsgálatot egy komponens alapú microarray MADX ALEX² multiplex rendszerrel végeztem a gyártó által javasolt protokoll szerint. Az eredmények kiértékelésében a Raptor software volt a segítségemre. Az adatok statisztikai feldolgozásában az Excel Power Pivot és az Analytic Solver szoftverét alkalmaztam.

Eredmények: Az általam meghatározott mono- és poliszenzibilizáltak csoportjában legmagasabb pozitivitási arányt a gyomfélék mutatják. A leggyakoribb szezonális inhalatív allergének esetén pozitivitási arány parlagfűre 26,41%, nem szezonális inhalatív allergének esetén amerikai házioratkára 18,86%. Magasnak bizonyult a nyírfá és a parlagfű (Bet v 1-Amb a 1) szenzitivitási aránya a populációban, amely valószínűsítheti a pollen-étel keresztallergiák fennállását. Pollen-étel keresztreakció tekintetében 32 főnél valószínűsíthető keresztreaktivitás, leggyakoribb keresztallergén komponensnek szintén a nyírfá és a parlagfű pollen bizonyult, ennek hátterében többnyire PR-10 és profilin fehérje családok kereszt-szenzibilizációja áll.

Következtetések: A rendkívül széles palettával rendelkező molekuláris allergén kapcsolatok összetettsége megnehezíti bizonyos kereszt-szenzibilizációk pontos tisztázását, megítélését. A komponens alapú diagnosztika jó lehetőséget biztosít a várható súlyos reakciók kockázatbecslésére. Az európai mogoró (Cor 1.0401) - mint a vizsgálatban leggyakoribb komponens - szekvenciális hasonlóságot mutat a Bet v 1 markerrel összehasonlítva. Élelmiszerfogyasztást követően oropharyngealis tünetek jelentkezhetnek a bizonyos komponensek között fennálló nagyfokú protein homológia miatt, ami az allergiás reakciók súlyosságát növelheti.

Soliman Leila
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. Kostyál László Csaba
osztályvezető főorvos

Infratentoriális daganatok MR diagnosztikája és leggyakoribb típusai

Témaválasztás indoklása: Magyarországon a szív- és érrendszeri megbetegedések után a rosszindulatú daganatok foglalják el a második helyet, mint leggyakoribb betegség. Ezen belül is külön fontos kiemelni az agydaganatokat, hiszen hazánkban évente kb. 1500-1700 új esetet regisztrálnak, ebből pedig mintegy 1000-1200 primer agytumor. A szekunder agydaganatok (metasztázisok) 25-30%-ban fordulnak elő (kb. 500 eset).

Célkitűzés: Kutatásom célja az infratentoriális régióban leggyakrabban előforduló primer tumorok főbb ismertetőjeleinek vizsgálata MR diagnosztika segítségével, ezek szövettani jellemzői és a régió egyes tumorjaival igazolt betegek nemi- illetve koreloszlásának statisztikai bemutatása.

Módszerek: Kutatásomat a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház Képző Diagnosztikai Centrumában végeztem, ahol összesen 80 esetet vizsgáltam meg 2012 és 2021 között, ebből 60 páciensnél igazolódott az általam vizsgált területen elváltozás, így ebbe a kategóriába tartozó betegeket vontam kutatásom alá. Ez magába foglalja a daganatok típusait, elhelyezkedését, valamint az MR technika hatékonyságának bizonyítását a tumorok diagnosztikában. A kutatás során figyelembe vettem a daganatok grádusait és azok kontrasztanyag halmozását, malignitását kortól és nemtől függően, illetve a tumortípusok gyakoriságáról diagramot készítettem.

Eredmények: A 80 páciensből összesen 25-en hunytak el, köztük 17 betegnek volt infratentoriális régióban daganata. A kutatásomhoz mélyebben vizsgált 60 esetből 30-30 volt a férfiak és a nők aránya. A koreloszlást tekintve hasonló arányban születtek eredmények, 32 volt a középkorú és idősebb korosztályba tartozó betegek száma (31-86 éves korig), míg az ifjabb korosztályban (1-30 éves korig) 28 beteget találtam. Vizsgálataim során többféle daganatot is kigyűjtöttem, ezeket pedig diagramon feltüntetve csoportosítottam. Eredményeim közt szerepelt a medulloblastoma, gliomák közül az astrocytomák és az ependymoma, illetve más szervekből kiinduló tumorok metastázisai, amik idősebb betegeknél fordultak elő. Megfigyeltem, hogy a tumorok legnagyobb százalékát medulloblastomák és astrocytomák alkotják (együtt az itt említett tumorok 55%-át), és hogy ezek 73%-a gyermekeknél és fiatal felnőtteknél volt megtalálható, ezért szakdolgozatomat is ennek a két tumortípusnak a vizsgálására, és az MR-en mutatott jelintenzitások, szekvenciák tanulmányozására alapoztam.

Következtetés: Eredményeim alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a primer tumorok előfordulása valóban gyakoribb, mint a szekunder. Több kutatás is alátámasztja, hogy az infratentoriális daganatok főbb tumorjai a medulloblastoma, és a low-grade astrocytomák, amelyek főként a fiatalabb korosztályt érintik.

Ezzel magyarázható az is, hogy a supratentoriális tumorok 80%-ban a felnőtteket érinti, míg az infratentoriálisak inkább gyermekeknél vannak többségben.

Az idősebb korosztálynál, ha agyi metastázis merül fel, az legtöbbször primer tüdő- vagy emlő tumorból indul ki. Ezért ezen a területen az áttét előfordulása felnőtteknél valószínűbb, erre a fent leírt eredményekből is tudunk következtetni.

Szabó Bence Zsolt
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. Martos János,
főiskolai tanár

Gliomák incidenciája, képalkotó diagnosztikája és terápiája

Témaválasztás indoklása: Az agydaganatos betegségek előfordulása évről évre nő, tüneteire sokszor a betegek csak akkor fordítanak figyelmet, amikor már előrehaladott a betegség. Témám választására pont ezen okok miatt került sor, hogy azt vizsgáljam, a betegeknél, hogy fordul elő a betegség, és hogy kezelik.

Célkitűzések: Kutatásom során szerettem volna megtudni, mely gliomák a leggyakoribbak, milyen életkorban jelentkeznek, milyen klinikai tünetekkel jelentkeznek, milyen képalkotó vizsgálatokkal diagnosztizálják, és milyen terápiás módszerekkel kezelik a daganatokat.

Anyag és módszerek: Vizsgálati anyagom volt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház és Egyetemi Oktatókórház betegeinek a beteganyaga, 2018. január 1-től napjainkig, melyek feldolgozása retrospektív dokumentumelemzéssel történt.

Eredmények: Az összes vizsgált betegszámom 203 volt, amiből 100 nőbeteg (49%), és 103 férfitbeteg (51%). A betegek átlagéletkora 50 volt. A leggyakrabban előforduló daganattípus a glioblastoma multiforme 112 esetben (55%), és a második leggyakoribb a diffúz astrocytoma 20 esetben (10%). A jobb féltek volt érintett 104 esetben (51%), a bal féltek 85 esetben (42%). A leggyakrabban érintett lebeny a temporalis lebeny volt 63 esetben (31%), és a második leggyakoribb a frontális lebeny 59 esetben (29%). Beutaló klinikai tüneteket tekintve a leggyakoribb tünetek voltak a fejfájás 124 (61%), végtagpanaszok 77 (38%), illetve koncentrációs vagy beszédzavar 55 (27%) alkalommal. Képalkotó vizsgálatok közül történt CT felvétel 18 alkalommal (9%), MR felvétel 97 alkalommal (48%) és a két eljárás egyszerre 88 alkalommal (43%). Terápiának műtétet 189-szer (93%), chemoterápiát 113-szor (56%), radioterápiát 131-szer alkalmaztak (65%). Recidíva vagy kiújulás 106 beteg esetén volt, melyek kezelésére műtét 38 esetben (36%), chemoterápia 54 esetben (51%), radioterápia 39 esetben (37%) és immunterápia 40 esetben (38%) volt. 77 betegnél a kiújulás 1 éven belül történt (73%). A recidíva kimutatására 58 esetben történt PET-CT (29%), melyből 37 alkalommal (64%) igazolt pozitív elváltozást az eljárás.

Következtetés: A betegség nagyjából ugyanolyan mértékben érinti a nőket, mint a férfiakat, és átlagosan a középkorú korosztály a legérintettebb. A leggyakoribb daganattípus a glioblastoma multiforme, ami a legrosszindulatúbb is egyben. A betegség kicsivel jobban érinti a jobb féltekét, mint a balt, és körülbelül ugyanolyan mértékben a temporalis és parietális lebenyt. Leggyakrabban klinikai tünet a fejfájás több mint az esetek felében. Az adatokból látható hogy az MR az, ami gyanított tumoros elváltozások esetén a leggyakrabban kért képalkotó eljárás. Terápiára majdnem minden esetben használják a műtétet, de a chemoterápia és radioterápia is egyre többször használatos. A betegek több mint felénél a tumorok recidiváltak, amelyre a legtöbbször chemoterápiát alkalmaztak. Magas rosszindulatú daganatok száma miatt, több esetben van egy éven belül történő kiújulás, ami új kérdéseket vet fel a terápia szempontjából.

Szalma Lilla
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Prof. Dr. Lombay Béla
professor emeritus

Csecsemő és gyermekkori CT és MR vizsgálatok indikációjának változása Miskolcon, az elmúlt 10 év távlatában

Témaválasztás indoklása: Az általam választott témát sugár ismereti szempontból nagyon fontosnak gondolom. A gyermekek és tinédzserek körében nagy befolyásoló tényező a kapott sugár mennyisége. Ennek tudatában szeretném a témámmal bemutatni az egyes vizsgáló eljárások indikációinak változását és azok okát valamint ezek, egészségre gyakorolt hatásait.

Célkitűzés: A kutatásom célja, hogy bebizonyítsam egy évtized beteg anyagának vizsgálatával azt, hogy a Computer Tomográfia diagnosztikai szerepét az idő előrehaladtával, egyre inkább átfogja venni a Mágneses Rezonancia vizsgálat.

Módszerek: A kutatásomat a BAZ- Megyei Központi Kórházban végeztem. Vizsgálatom a gyermekek (0-14 éves korig) betegdokumentumait dolgozta fel, dokumentumelemzéssel, amelyekből statisztikai adatokat készítettem. A kutatásomat 2022 őszén készítettem.

Eredmények: Kutatásom eredményeként bebizonyosodott, hogy az általam feldolgozott évtized alatt a CT felvételek száma csökkent, míg az MR felvételek száma gyarapodott, az indikációk ennek megfelelően változtak.

Következtetés: Az eredményből arra lehet következtetni, hogy a jövőbeli fő modalitás, indikációnak megfelelően, a gyerekek korosztályát tekintve az MR lesz és leváltja a korábbi elődjét, a CT-t.

III. REKREÁCIÓ, REHABILITÁCIÓ SZEKCIÓ I.

Bódi Vanessza Zsófia
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Vámosné Fazekas Anita
mesteroktató

Veleszületett szív- és keringési rendellenességek és a gyermekkori szív-műtéteket követő rehabilitáció

Témaválasztás indoklása: Mindig is szerettem gyerekekkel foglalkozni, érdekelt a fejlődésük és fejleszthetőségük. A klinikumi tárgyak közül pedig a kardiológia fogott meg a leginkább, de meglepően keveset tanultunk konkrét gyermek kardiológiát, így úgy döntöttem, ilyen irányban kezdek el kutatni és végül a veleszületett szívrendellenességeket és azok különböző műtéti eljárását kezdtem tanulmányozni, majd az azokat követő rehabilitációt.

Célkitűzések: Kutatásom célja, hogy megismerjem a veleszületett és gyermekkori kardiológia megbetegedéseket és ezek kezelését. Célom, hogy betekintést kapjak a gyermek szív-műtéti eljárásokba és azok sajátosságaiba. Összehasonlítást kapjak a felnőtt és gyermek szív-műtétek különbségeiről. Foglalkoztat a szív-műtött gyermekek műtét utáni rehabilitációja és annak sajátosságai.

Anyag és módszerek: Kutatásomban elemeztem és összehasonlítottam a különböző veleszületett szív- és keringési rendellenességeket, azok műtéti megoldásait és az azokat követő rehabilitációt, magyar és külföldi szakirodalmak és a Gottsegen György Országos Kardiovaszkuláris Intézet adatai és eljárásai alapján. Újszülött csecsemő kortól egészen a kamaszkor végéig terjed az alanyok életkora.

Eredmények: Kutatásom során a következő kérdésfeltevésekre kerestem a választ:
1. Milyen eszközökkel, vizsgálatokkal és milyen korban állapítható meg biztosra a kardiológiai megbetegedés?

2. Melyek a leggyakoribb elváltozások, mikor és milyen műtéti eljárással lehet azokat kezelni?

3. Hogyan zajlik a rehabilitáció egy adott szív-műtét után?

4. Lehet-e teljes és egészséges életet biztosítani az időben észlelt és jól kezelt szívbeteg gyermekek részére?

A feltett kérdéseimre a szakirodalmak áttanulmányozása és a GOKVI dolgozói által nyújtott adatok által találtam válaszokra. Betekintést nyerhettem a szívbeteg gyermekek mindennapjaiba, a vizsgálatokba, operációkba és az azt követő felépülésbe, majd a kórház utáni életbe is.

Következtetés:

Manapság minden élve született 100 gyermekből 1 szívrendellenességgel jön a világra. Ezeknek a 80%-a a 8 leggyakoribb fejlődési rendellenesség valamelyikét takarja. Többségük a születés után, vagy az első hónapokban kiderül, de lehetséges, hogy csak évek múlva észlelhetők a rendellenesség jelei. Minden betegségre többfajta műtéti eljárást alkalmazhatnak, erről az orvos és a kezelő személyzet dönt. A gyermekek nagy többsége gyorsabban és jobban rehabilitálható, mint a felnőttek és megfelelő támogatással akár teljes életet élhetnek a műtétek és betegségük után.

Dénes Petra
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Guzi Barbara
mesteroktató

Felső végtagi nagymozgások fejlesztése Stroke-on átesett betegeknél PNF és masszázss technikával

Témaválasztás indoklása: A stroke világszerte a harmadik leggyakoribb halálok, hazánkban is kiemelkedő fontosságú népegészségügyi problémát jelent. Az önellátást, a mindennapi életvitelt megnehezíti, akár lehetetlenné is teszi. A fizioterápia jelentősége meghatározó ebben a körképben és javítja a kialakult funkcionális deficiteket.

Célkitűzések: Stroke-on átesett betegek felső végtagi megmaradt és károsodott motoros és szenzoros funkciózavarainak felmérése és fejlesztése Proprioceptív Neuromuscularis Facilitáció (PNF) technikával és svédmasszázs-sal.

Anyag és módszerek: Mintámban az a 10 fő szerepel, akik 2022 nyarán a szikszói II. Rákóczi Ferenc Kórház-Rendelőintézet Tagkórház Rehabilitációs osztályára kerültek be agyi keringési zavar következtében rehabilitációra. Anamnézis és betegdokumentáció elemzés során felveszem a beteg adatait, majd folytatom az izomtónus, izom aktivitás (Mingazzini teszt), koordináció (orr-ujjhegy, ujj-ujjhegy próba), érzésvizsgálat, függetlenségi skála (CMSA), és módosított FIM skála felmérésével. A kezelések végeztével visszamérés történik az eredményességet vizsgálva. Az adatok rögzítése, feldolgozása Excel programmal történik.

Eredmények: Mintámban 10 fő szerepel, közülük 5 nő, a betegek átlagéletkora $63,8 \pm 12,1$ év. Minden páciensnél ischaemias eredetű a stroke formája és 50%-uk jobb oldali érintettségű volt. A társbetegségek közül a hypertonia mindenkinél megtalálható, a diabetes mellitus a betegek 50%-nál van jelen. Segédeszközt használt a betegek 70%-a (háromlábú támbot, kéz ortézis, kerekesszék). A funkcionális deficit az önellátásban és a mobilitásban volt tapasztalható, az izomtónus változás, az izomerő gyengeség, koordináció zavar és érzészavar miatt. A felső végtagi izomtónust vizsgálva, kezdetben a csukló 40%-nál hypertonus volt, míg ez a kezelések végére 20%-ra csökkent, és 30%-os növekedés volt a normotonust tekintve, míg a könyöknél 40% normotonust mutatott a kezelések előtt, visszamérés alkalmával ez 70%-ra növekedett. Az izom aktivitást vizsgálva a kezelések előtt a betegek 50%-a nem tudta kivitelezni a Mingazzini tesztet, visszaméréskor 10%-nál volt ez tapasztalható, 40%-uk lassú süllyedést produkált, 30%-uk tudta megtartani a karját. Az orr-ujjhegy próbát kezdetben 20%-a vitelezte ki a betegeknek, ez a visszamérés alkalmával, már 90%-nak sikerült. Az ujj-ujjhegy próba kezelés előtt 10%-nak, míg kezelés után 20%-nak sikerült. Érzésvizsgálatot nézve 70%-nál volt tapasztalható anesztésia, ez 60%-ra csökkent a visszamérés során. CMSA skálánál kezdetben az átlag pont $4,1 \pm 4,55$ míg visszamérés során $8,6 \pm 4,69$ pontra növekedett, ez 52,33%-os változást mutat, a legnagyobb változás a 3. szakaszban (fülhöz közelíteni a vállat) figyelhető meg. A módosított FIM skála esetében, kezdetben az átlag pontszám $16,5 \pm 7,26$ míg visszaméréskor $19,8 \pm 6,90$ pont volt, ez összesen, 16,67%-os javulást jelent, amiből az öltözködés érte el a legnagyobb változást, ez 22,45%-os emelkedést mutat.

Következtetés: A rehabilitációban is nélkülözhetetlen szerepet tölt be a kialakult felső végtagi funkciózavarok helyreállítása és az önellátás javítása során a fizioterápia. Javulást sikerült elérni a tónusváltozásban, izomaktivitásban, koordinációban és a funkciók közül legnagyobb mértékben az öltözködés kategóriában. Az eredmények is alátámasztják, hogy a PNF technika és svédmasszázs hatásos a felső végtagi kialakult funkcionális deficitek javítására, ez a pozitív változás nagymértékben elősegíti a betegek önállóságát a hétköznapi funkciókban, az életminőség javításában.

Cerebral paresisen átesettek mobilitási és önellátó képességeinek vizsgálata

Témaválasztás indoklása: A cerebral paresis (CP) agyi eredetű bénulást jelent, ami idegrendszeri sérülést követően alakul ki és fő tünete a mozgásfogyatékoság. A CP gyermekkorban a leggyakoribb komplex rehabilitációt szükségessé tevő állapot, időben megkezdett fejlesztéssel a sérült funkciók javíthatók (pl. önálló ülés, állás, járás). A korai felismerés és rehabilitáció döntő lehet a gyermek életminőségének alakulása szempontjából.

Célkitűzések: Kutatásom célja volt, hogy megismerjem és jellemezzem a vizsgálatban résztvevő CP-vel diagnosztizált páciensek mozgásképességét és a betegség okozta speciális deficiteket.

Anyag és módszerek: Kutatásomat egy sályi általános iskolában végeztem 2022. június és 2022. szeptember között. A vizsgálatban 11 gyermek vett részt, nemük szerinti megoszlást tekintve 8 fiú és 3 lány. A legfiatalabb páciens 10, a legidősebb pedig 16 éves, átlagéletkoruk 13,27 év. A résztvevőket diagnózis alapján választottam ki, mely információt az orvosi dokumentációkból ismertem meg. A vizsgálat során kértem a felállás-leülés teszt kivitelezését, vizsgáltam a törzs izomerejét, a felső végtagok mozgásterjedelmét, illetve a kéz ökölképzési és szorítási képességeit. A megadott sávok alapján besoroltam a gyermekeket GMFCS és MACS skálákba. Elvégeztem a latens paresis próbát, mely az izomerőről adott képet. A FIM skála kitöltését a gyerekekkel és a kollégiumi nevelőikkel hajtottam végre.

Eredmények: A vizsgálat során végrehajtott feladatok eredményeinek elemzése rámutatott, hogy 6 gyermek tudta önállóan kivitelezni a felállás-leülés tesztet, míg 5 gyermek segítséget vett igénybe. Felmértem a törzs izomerejét ülő helyzetben, majd megvizsgáltam a felső végtagok mozgásterjedelmeit, így képet kaptam a beszűkült mozgásirányokról. Kértem az ökölképzés bemutatását, ezután mértem a gyermekek a kézi szorítóerejét. A GMFCS skálába sorolást a nagy motoros funkciók szemléltetése alapján végeztem. A MACS teszttel a kéz funkcióit vizsgáltam. A páciensek izomerejéről latens paresis próba segítségével tájékozódtem. A FIM skála alapján felmértem a gyermekek önellátó képességét.

Következtetés: Kutatásom során beigazolódott, hogy a vizsgált alanyok felső végtagi mozgásterjedelmei csökkentek, legfőképpen az extensios mozgásirány. A törzsiszomero és a segédeszköz használat közötti összefüggésre épülő hipotézisem megdőlt, mivel a vizsgálati eredmények alapján nem tudja tovább tartani a törzset az a páciens, akinek nincs szüksége segédeszközre, azzal az alannal szemben, aki kerekesszéket használ. Sikertelenül próbáltam megállapítani, hogy van-e kapcsolat a MACS teszt szerinti csoportosítás és a kézi szorítóerő mértéke között, mivel nagyobb erővel tudott szorítani, akinek fejlettebbek a kézfunkciói. A GMFCS skála alapján történő kategorizálás és a páciensek végtagi izmainak ereje közötti összefüggés nem nyert igazolást, mivel néhány, az osztályozásban nagyobb beosztást elérő páciens is képes volt megtartani a végtagját, míg valamennyi kisebb osztályozású gyermek leejtette a végtagot.

Kardos Éva Viktória
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens
Breznai Annamária
mesteroktató

Hagyományos gyógytorna, valamint az SMR fascia training és autostretching technikával kombinált gyógytorna fizioterápiás eredményeinek összehasonlító vizsgálata 10-13 éves lúdtalpas gyerekek csoportjaiban.

Témaválasztás indoklása: Témaválasztásom fő oka, hogy a napjainkban is népbetegségnek számító, kisiskolások körében gyakran előforduló pes planus terápiája sok esetben passzív módszerrel, azaz lúdtalpbetét javasolt használatával van kezelve, pedig a terápia alapját a vizsgálatomban is résztvevő korosztály esetében az aktív, lábizomzatot erősítő tornának kellene jelentenie.

Célkitűzések: Kutatásom célja megvizsgálni az általam tartott hagyományos, valamint a fascia láncra ható kiegészítő fizioterápiás módszerrel kombinált gyógytorna eredményeit a résztvevők lábboltozati problémái, járásképe és lábizomzati funkcióinak kapcsán.

Anyag és módszerek: A 2022 júliusától októberéig tartó időszakban zajló kutatásom anyagát Mád községben vagy annak 30 km-es vonzáskörzetében élő, orvosi lúdtalpdiagnózissal rendelkező 10-13 éves gyerekek adták. A Mád FC sportcsarnokában 17 alkalommal a kontroll csoportban 10 fő hagyományos csoportos gyógytornán vett részt, a vizsgálati csoportban pedig 10 fő a gyógytorna kiegészítéseként fascia training és autostretching kezelésben is részesült.

A fizioterápia szabályai szerint eljárva megvizsgáltam a testtartást, az érintett alsóvégtagi ízületek aktív mozgásterjedelmét, a láb boltozatokat, az alsóvégtagi izmok dinamikus és statikus erejét, valamint a lábujjak motorikus képességét. Az adatfelvétel során járás megfigyelés, talplenyomat készítés és kiegészítő kérdőív felvétele is történt.

Eredmények: A kutatás kontrollcsoportjának átlagéletkora $11,68 \pm 0,96$ év, 60%-ban fiú, a csoport 80%-a végez rendszeres fizikai aktivitást heti 2,5 napon alkalmanként 52,5 percig, 30%-a használ lúdtalpbetétet, pes planus-al összefüggő testi tünetről 30% számol be VAS skálán 6,66 pontos értékkel. Vizsgálati csoport átlagéletkora $12,39 \pm 0,77$ év, 30%-ban lány, a csoport 70%-a végez rendszeres fizikai aktivitást heti 2,12 napon alkalmanként 75 percig, lúdtalpbetétet 50% használ, testi tünet 60%-nál jelentkezik 5,5-es pontértékkel. A csoportterápia mellett az otthoni tornát a kontroll csoport 80%-a, vizsgálati csoport 100%-a végezte. A visszamérés során minden résztvevő állapotjavulásról, a lábak jobb teherbírásáról számol be. A dinamikus sarokra állás fél percig zajló kivitelezése a kontroll csoportban 23%-al, a vizsgálati csoportnál 47%-al fejlődött. Hajlékonyság tekintetében az ujj-talaj távolság a kontroll csoportban 30, míg a vizsgálati csoportban 47%-os javulást mutatott a mért távolság csökkenése által.

Következtetés: A lábizmok gyengesége vagy tartós túlterhelése miatt kialakuló pes planus egyaránt érinti a hosszanti és haránt boltozatokat az izomdisbalance által. A terápia alapja az akár egy évig tartó napi rendszerességgel folytatott lábtorna, melynek önálló végzésére meg kell tanítani a páciens az állapotjavulás érdekében. A megfelelő tréning az izomerősítést és a fascia lazítást egyaránt magába kell, hogy foglalja. Testtartás fejlesztésre is fókuszálni kell, mivel a lúdtalp következményesen a teljes vázizomrendszer működésére negatív hatással van.

A motoros képességek felmérése 4-6 éves korosztályban

Témaválasztás indoklása: Kisgyermekkorban különösen jelentős a mozgás, hiszen a mozgáson keresztül fejleszthető a központi idegrendszer, ezáltal a motorikus képességek is. A jókedvűen, örömmel végzett mozgásos tevékenység új motivációt teremt további mozgásformák kipróbálására, amelyek hozzájárulnak a személyiség komplex fejlődéséhez is; segítik a rugalmas alkalmazkodást az új, kihívásokkal teli (élet) körülményekhez.

Célkitűzések: Céлом, hogy felmérjem az óvodás korú gyermekek antigravitációs izomzatának erejét, valamint koordinációs, álló- és egyensúlyozási képességét a fizioterápiában alkalmazott tesztek segítségével.

Anyag és módszerek: Kutatásom az Árnyskert Óvodában Atkárón végeztem, nagycsoportos gyermekek körében. A vizsgálatban 15 óvodás gyermek vett részt: 8 fiú és 7 lány. Átlagéletkorukat tekintve 5 év. A felmérésben szülői beleegyező nyilatkozat kitöltését követően, olyan gyerekek vehettek részt, akik a 4. életévüket betöltötték, de 7. életévüket még nem, és nyitottak voltak a velem való együttműködésre. Vizsgálatom 2022 szeptemberétől októberéig tartott, amelyet az óvoda tornatermében végeztem, hetente kétszer.

Kutatásomban koordinációt vizsgáltam egyenes vonalon járás és négy négyzet tesztel, állóképességet zsámolyra fel-leugrással, egyensúlyt egy lábbon állás és gólya tesztel, továbbá ügyességi teszteként babzsák dobálás zsámolyba és akadály pálya teljesítése volt a feladat. Az izomerő teszteknel a hát és csípőfeszítő izmok, a hasizmok és a combizmok állapotát mértem fel.

Eredmények: A vizsgálatok után kiértékeltem a gyerekek teljesítményét. Koordinációs tesztekben kevés volt a diszfunkciós eredmény, a vonalról csak páran léptek le, a négy négyzet tesztet, pedig átlagosan 16 mp alatt teljesítették. Állóképességi tesztelnél a legtöbb ugrás 19 volt, de a legkevesebb 0, hiszen volt, akinek nem fejlődött még ki az a készsége, hogy hogyan kell páros lábbal ugrálni. Egyensúlyi teszteknel két statikus tesztet vizsgáltam. Az ügyességi teszteknel a babzsák dobásnál átlagosan 12 db-ot találtak be a zsámolyba 60 mp alatt, és az akadálypályát 63 mp alatt teljesítették hozzávetőlegesen. Az izomerő teszteknel a hát és csípőfeszítő izom teszt ment a legjobban, viszont a combizom tesztelnél hibáztak a legtöbben.

Következtetés: Az eredmények kiértékelése után levontam a következtetést, hogy az általam vizsgált koordinációs tesztek eredményei kiemelkedőek voltak, ez a kompetencia kevésbé szorul fejlesztésre. A zsámolyra ugrálás tesztelnél számomra meglepő volt, hogy egyes gyerekek még nem tudják összekapcsolni a dinamikát és a koordináltmozgást. Az egyensúlyozóképességi teszteknel, a domináns lábukon jobban teljesítettek az alanyok.

Az ügyességi tesztekét élvezték a legjobban: az akadálypálya teljesítése gyorsan és kisebb hibákkal zajlott le. A gyermekek célzóképeségéről is kaptam képet, hiszen túlnyomórészt 10 babzsáknál többet beletaláltak a zsámolyba, amely megmutatta, hogy összpontosító-képességük fejlett. Az eredmények tükrében a Quadriceps femoris izomcsoport igazán gyenge a gyermekeknek.

Díjugrató versenyzők és rendszeres sporttevékenységet nem végző személyek egyensúlyának összehasonlítása és fejlesztése gyógytorna által

Témaválasztás indoklása: Az egyensúlyérzék, amely a térben, mozgás közbeni testhelyeztről való tájékozódásról és a test stabilitásáról gondoskodik, minden tevékenységnél fontos, legyen szó sportról vagy hétköznapi munkafolyamatról. A fizioterápia jelentősége egészséges embereknel is meghatározó szereppel bír az egyensúly fenntartásában, fejlesztésében.

Célkitűzés: Díjugratók és rendszeres sporttevékenységet nem végző személyek funkcionális állapotfelmérése és körükben alkalmazott egyensúlyfejlesztő mozgásterápia hatásvizsgálata.

Anyag és módszer: Mintámban 10 fő díjugrató versenyző (DV), illetve 10 fő rendszeres sporttevékenységet nem végző egészséges fiatal felnőtt nő (EFN) szerepel. Vizsgálat során rögzíttem a születési időt, testmagasságot, testsúlyt. Felmérem hajlékonyságukat, az izomerőt statikus és dinamikus tesztekkel (m. triceps surae, m. quadriceps femoris, m. gluteus maximus, törzs flexorok/extensorok), a dinamikus és statikus egyensúlyt 6 teszttel (Flamingó próba, Gólya teszt, Y teszt, Csillag teszt, mérlegállás, zsámolyról leugrás). Az egyensúlyfejlesztést célzó mozgásprogram végeztével újra felmérem és összehasonlítást végzek, az eredményességet vizsgálom. Az adatok rögzítése, feldolgozása Excel programmal történik.

Eredmények: A lovasok átlag életkora $21 \pm 2,94$ év, az EFN csoporté $22,5 \pm 1,26$ év. A DV csoport átlag testsúlya $58,8 \pm 7,21$ kg, testmagassága $168,6 \pm 5,97$ cm, EFN csoporté $65,4 \pm 12,48$ kg és $165,5 \pm 5,13$ cm. A hajlékonyság tesztek közül felméréskor és visszaméréskor sem volt számottevő különbség, mindkét csoport a Pillangó ülés feladatban javított, „Jó” kategóriába kerültek. A dinamikus és statikus izomerő teszteknel a mozgásprogram hatására visszaméréskor a lovasok a m. quadriceps femoris dinamikus izomerő teszténél és a hasizmok statikus izomerő teszténél érték el a „maximális izomerő” kategóriát. Az EFN csoport tagjainál mind dinamikus és statikus izomerőben is fejlődés tapasztalható az összes izomcsoportot tekintve, de „maximális izomerő” kategóriát csak a m. quadriceps femoris dinamikus izomerő teszténél érték el. Statikus egyensúlyi teszteknel a lovasok jobban teljesítettek, de a Gólya teszt jelzett igazán változást, melynek értéke kezdetben jobb lábon $37,9 \pm 26,84$ mp, bal lábon $45,7 \pm 31,82$ mp, visszaméréskor jobb lábon $64 \pm 36,33$ mp, bal lábon $59,6 \pm 25,84$ mp lett a DV csoportban. Az EFN csoportban kezdetben a jobb lábon $30,5 \pm 15,31$ mp, bal lábon $32,3 \pm 12,54$ mp, visszaméréskor jobb lábon $59,1 \pm 26,21$ mp, bal lábon $54,3 \pm 27,82$ mp javulás mutatkozott, az eredmények alapján mindkét csoport két kategóriát ugrott és bekerült a „kiváló” kategóriába. A dinamikus egyensúly teszteknel visszaméréskor mindkét csoportnál javulás látható, kivétel az EFN csoportjánál a Leugrás zsámolyról feladatban, ahol kezdetben a jobb belső talpél, fakocka távolsága $12,2 \pm 4,06$ cm, bal lábánál $12 \pm 2,98$ cm, visszaméréskor jobb lábánál $12,55 \pm 3,37$ cm, bal lábánál $13,35 \pm 3,37$ cm lett, ezáltal 0,6 cm-rel csökkent a szimmetria.

Következtetés: A kutatás kezdetén a lovagló csoport jobb izomerő és egyensúlyi állapotban volt, mint az egészséges felnőtt nők csoportja. Mindez magyarázható azzal, hogy a lovaglás segíti az ízületi mozgékonyt, izomtónus szabályozás, mozgáskoordináció, izomerő fejlesztés és mozgásérzékelés fejlesztését.

A mozgásprogram jelentőségét bizonyítja, hogy célzott gyakorlatokkal javíthatóak ugyanezen területek, melyet a nem lovagló csoport eredményei tükröznek. Az egyensúlyozó képesség fejlődése fiatal felnőttkorig tart, és a legjobb teljesítmény ezen terület esetében is a 20-30 éves kor közötti időszakra tehető, egészen 50-55 éves korig megőrizhető, ezért fontos az erre irányuló rendszeres, célirányos preventív fizioterápia.

Posztinfarktusos betegek célzott egészségnevelési programja

Témaválasztás indoklása: Magyarországon a vezető halálokok között első helyen a kardiovaszkuláris eredetű betegségek állnak. Ezért a kardiológiai rehabilitáció területére hatalmas feladat hárul, aminek szerves része a betegoktatás, hiszen életmódváltás nélkül, - azaz szekunder és tertier prevenciós program nélkül - nem lehet sikeres a betegek élethosszig tartó gondozása. Mindezek ellenére hiányzik a célzott fizioterápiás egészségnevelő program a rehabilitációs folyamatból. Az infarktuson átesett betegek sokszor nem tudják, hogyan élhetik tovább életüket, mit és hogyan sportolhatnak, hogyan terhelhetik magukat.

Célkitűzések: Céлом elsősorban a komplex, egészségnevelő programmal kiegészített rehabilitáció kivitelezhetőségének és hatásosságának a vizsgálata, valamint az adott kórházi osztály fizioterápiás betegoktatási rutinjának feltérképezése. Céлом volt még -írott tájékoztató anyag hiányában-, hogy összeállítsak egy olyan betegtájékoztató füzetet, ami érinti az életmódváltás, terhelhetőség, sportolás témakörét szívinfarktuson átesett betegek részére.

Anyag és módszerek: Kutatásom 2022. augusztus – 2023. február időszakban zajlott. Mintámba olyan betegeket választottam be, akik a B-A-Z Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktató Kórház, Szent Ferenc Tagkórház Kardiológiai Rehabilitációs Osztályán feküdtek és szívkatéterezésen átesett infarktusos betegek. Összesen 20 főt vizsgálók két csoportra osztva. Az egyik csoport (10 fő) alacsony intenzitású kardiológiai tréningen vett részt. A másik csoport (10 fő) a tréning mellett, az általam készített tájékoztató anyag alapján egészségnevelési programban is részt vesznek. A rehabilitációs program elején és végén rögzítem a betegek állóképességi állapotát (6 perces sétateszt, apnoe teszt, Borg-skála). A tréningek során a pulzusváltozásokat, és esetleges egyéb tüneteket. Illetve egy kérdőív segítségével vizsgálom az életmódjukat, aktivitási és sportolási szokásaikat az infarktus előtti és az infarktus után 4 hónapos időszakban. Az adott osztály gyógytornászaival interjút készítek a betegoktatási szokásaikról.

Eredmények: A kutatás a felmérő eredményei: mindkét csoport állóképességi változói pozitívan változtak a tréningek hatására (20 fő). Az egészségnevelési programon mindenki szívesen vett részt. A betegek érdeklődők és együttműködők voltak. A csoportok összehasonlítására szolgáló vizsgálatok - 6 perces séta teszt, apnoe teszt, Borg skála; valamint az életmódjukat, aktivitási-, sportolási szokásaikról képet adó kérdőív – 2023. január és február hónapban fog megtörténni. Az adott osztályon nincs szervezett fizioterápiás egészségnevelő program.

Következtetés: Az egészségnevelő program kivitelezhető, a betegek pozitívan reagáltak rá. Feltételezéseim szerint ebben a programban részt vett betegek alkalmazzák az életmódra, és aktivitási-sportolási szokásokra adott tanácsokat. Illetve ennek köszönhetően állóképességi fejlődésük nagyobb mértékű lesz a másik csoporthoz viszonyítva. Rehabilitációjuk sikeresebb. Célzott egészségnevelő program bevezetését indokolja.

Fizioterápiás szemléletű erőedzés tervezése és hatása

Témaválasztás indoklása: Napjaink fiataljait egyre több kényelmi eszköz segíti a munkahelyi és otthoni teendők elvégzésében. Nem használják ki fizikai képességeiket, izomerejüket, eszerint a jövő nemzedékének fizikai állapota vélhetően rosszabb lesz. Az emberi jóllét miatt kiemelkedő fontosságú a primer prevenció. A funkcionális állapotjavulás csökkentheti a rizikófaktorokat, ezért a mozgásterápiával alkalmazott egészségfejlesztés jelentősége kiemelkedő.

Célkitűzések: Egészséges fiatal felnőtt nők komplex állapotfelmérése és kondicionális részképességeik fejlesztése fizioterápiás szemlélettel.

Anyag és módszerek: 20-25 éves egyetemi hallgató nők vesznek részt a vizsgálatban ($n=3$, $22,97 \pm 1,93$ év). A fizikális vizsgálat eleme a testösszetétel (digitális személymérleg) és BMI meghatározása, a gerinc és medence megtekintése (szagittális sík) és a szomatometriai mérés (testmagasság, abszolút végtaghossz, derék- és csípőkörfogat). Vizsgálom a rövidülésre hajlamos izmok megnyújthatóságát (hajlékonysági mérődoboz, Thomas-teszt, Patrik-teszt), a dinamikus egyensúlyt (ugróteszt) és a statikus egyensúlyt (3 pozícióban), az állóképességet (Harvard-index), a gyorsaságot (helyből távolugrás, medicin labda dobás, 10 darab hasprés), a dinamikus és statikus erő-állóképességet 7 izom esetében, valamint Burpee teszt és kézi szorítóerő alapján. Az eredmények szerint egyénre szabott izomerősítő tréninget alkalmazok fejlesztésre, melynek hossza 6 hét, gyakorisága hetente 3 alkalom. A tréningek alapja 34 saját összeállítású gyakorlat, melyek középpontjában a gerinc, a medence és a nyak-vállöv optimális beállítása és az adott izomcsoportok megfelelő terhelése áll.

Eredmények: Az 1. és 2. résztvevő testfelépítése, testösszetétele egymáshoz hasonló volt. Az 1. résztvevő állóképessége, ereje és hajlékonysági képessége volt a legjobb. A 2. résztvevőnek az egyensúlya kiemelkedő, erő részképességei és állóképessége megfelelő, valamint hajlékonysága a legrosszabb. A 3. résztvevő kisebb testmérettel és alacsonyabb zsír és izomzattal rendelkezett. Ennek a résztvevőnek a BMI értéke a legjobb, a statikus egyensúlyi képessége és hajlékonysága megfelelő, dinamikus egyensúly képessége, állóképessége és erő részképességei a leggyengébbek.

A tréning a résztvevők szomatometriai és testösszetételi paramétereiben minimális kedvező irányú változásokat eredményezett. Az egyénre szabott edzések hatására a fizikai képességeik a kimutatott gyengeségek mentén fejlődtek mindhárom résztvevőnél. A hajlékonysági képesség az 1. és 2. résztvevőnél, az állóképesség és a helyből távolugrás teljesítménye a 2. és 3. résztvevőnél javult. Kimagaslóan javult a statikus és dinamikus egyensúly, a törzsizmok és a haemstring izomzat ereje. Legkisebb mértékű javulást a m. gluteus maximus erejében és a medicin dobás teljesítményében találtam.

Következtetés: Egészséges fiatalok kondicionális részképességeinek 6 hetes erőfejlesztő tréning általi fejlesztése kedvezően hatott a résztvevők egyéb fizikai képességeire is, egyensúlyukra és állóképességükre egyaránt. Az eddigi eredményeket felhasználom az alapgyakorlatok optimális kiegészítésére, valamint a további résztvevők tréningperiódusaik még hatékonyabb tervezésére.

Varga Letícia
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Guzi Barbara
mesteroktató

Sclerosis Multiplex betegek alsó végtagi funkciójavítása passzív technikákkal

Témaválasztás indoklása: A Sclerosis Multiplex (SM) krónikus, potenciálisan rokkantsághoz vezető betegség. A kezelés komplexitása multidiszciplináris team-et igényel. A funkcionális deficitek helyreállításában és a progresszió késleltetésében meghatározó szerepe van a fizioterápia sokrétű technikáinak, módszereinek, amely az önellátást és életminőséget javítja.

Célkitűzés: SM-ben szenvedő betegek állapotfelmérése neurológiai vizsgálattal, majd az alkalmazott passzív technikák, kimozgatás, svédmasszázs és köpölyözés hatásvizsgálata.

Anyag és módszerek: A mintámban szereplő 8 főt az Észak-Magyarországi SM Egyesületéből választottam ki, 6 fő nő, 2 férfi, átlagéletkoruk $57 \pm 8,21$ év. Az anamnézis és betegdokumentáció elemzés után rögzíttem a betegek alapadatait (életkor, nem, foglalkozás) és jelen panaszait. A neurológiai vizsgálat során felmértem a normál/kóros reflexet, izomtónust (csípő-térd, boka ízület), mozgásterjedelem vizsgálatot (térd, boka ízület) izom aktivitást (Mingazzini teszt), érzést, egyensúlyt, koordinációt (Térd-sarok próba, Romberg-, nehezített Romberg próba, Vakon járás), funkcionalitást (saját teszt, FMS skála), járás paramétereit (lépéshossz, járásszélesség, lépéstávolság). A kezeléssorozat befejeztével visszamérés után az eredményességet vizsgálom. Az adatok feldolgozása és rögzítése Excel programmal történt.

Eredmények: Minden páciens az SM szekunder progresszív formájában szenved, a betegek 62,5%-a használ segédeszközt (rollátor, 3 vagy 1 pontos támbot). A funkcionális deficit minden területen észlelhető volt. Kezdetben 3 főnél jobb oldali, 3 főnél bal oldali hypertónust, és 2 főnél normotónust találtam, majd 4 főnél javulás történt, normotónus lett. Mozgásterjedelem felmérésnél az ép oldali ízületek fiziológiásak voltak, de az érintett oldalon elmaradás volt térd ízület flexioban, átlaga $111,69 \pm 11,40^\circ$, ez visszamérésnél ez $114,44 \pm 10,16^\circ$ -ra nőtt, boka ízület dorsal flexioban $9,5 \pm 2,27^\circ$ -ról $13 \pm 3,02^\circ$ -ra növekedett, ezen értékek kismértékben, de javultak. Mingazzini tesztet kezdetben 2 fő tudta kivitelezni, visszamérésnél 1 főnél lett javulás, 5 főnél megmaradt a paresis. Érzésvizsgálatnál, 2 főnél jobb-, 4 főnél bal oldali, 1 főnél mindkét oldali paresthesia volt jelen, visszamérésnél 1 fő kivételével normaesthesia lett. Felmérésnél a Romberg tesztet 4 fő nem tudta elvégezni, visszamérésnél közülük 2 főnek már sikerült, a nehezített Romberg tesztet csupán 1 fő tudta teljesíteni. Funkcionális tesztek felmérésnél átlagosan $20,13 \pm 3,09$ pontot teljesítettek, visszamérésnél ez $22,25 \pm 2,87$ pontra nőtt. Funkcionális tesztek közül az Öltözködés alsó végtag felől kategóriában volt nagymértékű javulás. Az FMS skála alsó végtagra vonatkoztatva kezdetben $37,88 \pm 7,74$ pont volt, visszamérésnél $41 \pm 7,93$ pont lett, 2 beteg itt elérte a maximális (50) pontot. Járásvizsgálatnál a lépéstávolság átlagosan $69,38 \pm 11,71$ cm-ről $70,13 \pm 11,70$ cm-re nőtt. A lépéshossz $37,03 \pm 10,13$ cm-ről $38,38 \pm 10,43$ cm-re nőtt, a járásszélesség pedig $13,75 \pm 3,77$ cm-ről $12,38 \pm 3,78$ cm-re csökkent. Lépéstávolságnál 4 fő, lépéshossznál és járásszélességnél pedig 6 fő ért el javulást, de ez még mindig nem fiziológiás, továbbra is a széles alapú járás a jellemző.

Következtetés: Kutatásom során a passzív technikákkal (passzív kimozzgatás, svédmasszázs, köpölyözés) szerettem volna javítani a betegek állapotát, életminőségét és alsó végtagi funkcionalitásukat. A passzív technikák szerepet játszanak a spaszticitás csökkentésében, az ízületi mozgásterjedelem fenntartásában, növelésében, javítják a keringést és a szenzomotoros funkciókat. Vizsgálatomban a legnagyobb pozitív változás az érzésvizsgálat, tónus és a funkcionális tesztekben történt. Az általam alkalmazott rövid terápia során is eredményesség látható, de ebben a kórképben folyamatos rehabilitációval, fizioterápiával hosszútávon jobban csökkenthető vagy szinten tartható lenne a progresszió mértéke.

IV. REKREÁCIÓ, REHABILITÁCIÓ SZEKCIÓ II.

Bagi Bettina
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Kató Csaba
mesteroktató

Eltérő alsó végtag protézist használó betegek funkcionális összehasonlító vizsgálata

Témaválasztás indoklása: A crurális és femorális szintű alsó végtag amputációk Magyarországon 2,5-szer gyakoribbak az európai átlagnál. Műtét után a pácienseket speciális és komplex rehabilitációban kell részesíteni ahhoz, hogy az amputáció előtti életminőségüket a lehető legjobban megközelítsék. Kutatásom során a hagyományos tokrendszerű szíjas felfüggesztéssel rendelkező és a totál kontakt tokrendszerű passzív vákuumos felfüggesztéssel rendelkező alsó végtagi protézissel ellátott crurális amputált betegeket vizsgálom.

Célkitűzések: Kutatásom fő célja, hogy képet kapjak arról, hogy fizioterápiás szempontból a hagyományos tokrendszerű szíjas felfüggesztésű vagy pedig a totál kontakt tokrendszerű passzív vákuum felfüggesztésű protézis a megfelelőbb a beteg számára. További célom, hogy megvizsgáljam az aktivitásbeli különbségeket, a járásképet és a tokrendszerek kényelmi, valamint viselési eltéréseit.

Anyag és módszerek: Kutatásom során 10-10 transztibiális amputált beteget hasonlítok össze. 10 fő hagyományos tokrendszerű szíjas felfüggesztésű művégtaggal, 10 fő pedig totál kontakt tokrendszerű passzív vákuumos felfüggesztésű protézissel ellátott páciens. A felmérést 2022. júniustól októberig végeztem Miskolcon, a Rehab Észak Kft. Gyógyászati Segédeszköz boltban. A betegvizsgálat során lemérem a csonk és az ép végtag közti körfogat különbséget, felmérem, hogy mi volt az amputáció oka a pácienseknél és járásanalízist végzek Promobil speciális futópadon, mely objektív adatokkal szolgál a járás alapparamétereiről, a járás fázisainak különböző paramétereiről és a szimmetriájáról, és ezek átlagos statisztikai értékeiről. Rögzíttem és feldolgozom az adatokat excel programban.

Eredmények: A kutatásban résztvevők közül 85% férfi beteg. A betegek átlag életkora $53,5 \pm 15,29$. Oldaliságot tekintve, a jobb oldali amputáció 60%-ot tesz ki. A műtét indikációja 55%-ban a diabetes mellitus, 20%-ban baleset, 15%-ban születési rendellenesség, 10%-ban pedig érszűkület volt. A végtag csonk sorvadása totál kontakt tokkal átlagban 5,6 cm, míg a hagyományos tokkal rendelkezőknek 6,2 cm a különbség a csonk és az ép végtag között. A totál kontakt tokban jobban eloszlik a terhelés a csonkon, mivel az egész felszínt terhelés alá veszi, nincsenek kijelölt támasztási pontok, mint a hagyományos tokrendszerénél. Megkérdezés alapján a totál kontakt toknak komfortosabb és könnyebb a viselése, mivel nem jön létre ún. „holtjáték” a csonk és a tok között, mint a hagyományos toknál. A résztvevőknek hosszabb a támasz fázisuk, átlagot számítva a hagyományos tokkal rendelkezőknek 72,2%, a totál kontakt tokkal rendelkezőknek pedig 70,24% és rövidebb a lengési fázisuk, a hagyományos tokkal ellátottaknak 27, 8% míg a totál kontakt tokkal ellátottaknak már 29,76%.

Következtetés: A protézis ellátásban nélkülözhetetlen a csonk megfelelő állapota, a folyamatos kontroll, és szükség esetén új művégtag készítése, mivel a csonk sorvadásából adódóan a tok bő lesz a betegnek, ami befolyásolja a járásképet. A totál kontakt tokkal rendelkező betegek járás analízise jobb eredményt mutat, melynek értékei közelebb vannak a fiziológiás mozgás során mért adatokhoz.

Gábor Abigél
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Vámosné Fazekas Anita
mesteroktató

Esésprevenció egyensúly, izomerő és állóképesség fejlesztéssel a 70 év feletti idősök körében

Témaválasztás indoklása: Fontosnak tartom az egészség megőrzését és a balesetek megelőzését. Minden életszakaszban érdemes hangsúlyt fektetni a prevencióra. Különösen nagy figyelmet érdemel az idősebb korosztály, hiszen az őket ért fizikális traumát követően sokkal hosszabb utat kell megtenni a felépülésig, mint fiatalabb embertársaik esetében. Az idős emberek fizikai aktivitása az életkor előrehaladtával egyre csökken, ami növeli az elesés kockázatát, valamint a szövődmények kialakulását. Fontosnak tartom tehát az idős emberek védelmét és a prevenció népszerűsítését.

Célkitűzések: Célom a 70 év feletti korosztály fizikális állapotának kondicionálása izomerősítéssel. További célom még az egyensúlyérzék fejlesztése, valamint az állóképesség javítása, ezzel növelve a járástávolságot, csökkentve a kifáradást.

Anyag és módszerek: Kutatásom 2022. szeptember-november közötti időszakban zajlik. A vizsgálat során legalább a 70. életévüket betöltött férfiak és nők izomerejét, egyensúlyérzékét és állóképességét mértem fel. A Miskolc-Avas Gesztenyés-kerti Idősek Otthonában 15 fő önként jelentkezett a felmérésre. Kritériumként kitűztem, hogy a vizsgált egyén legyen mentálisan ép és képes legyen önállóan a helyzet- és helyváltoztatásra. Előzetes kikérdezés után, a felmérést a törzs és az alsó végtagi nagyízületek mozgásterjedelmével kezdtem. Az izomerő mérésére az Oxford-skála szerinti beosztást használtam, amellyel az antigravitációs izmokat vizsgáltam. Egyensúlyérzék megítélésére statikus egyensúlyi teszteket (Standing Balance teszt, Romberg teszt) és dinamikus egyensúlyi teszteket (négy-négyzet teszt, Timed Up and Go teszt) alkalmaztam. Az állóképesség felmérésére a 6 perces járástesztet szolgált. Az idősök 2/3-a használ valamilyen segédezközt járás során.

Eredmények: Mozgásterjedelem vizsgálat során a csoport 2/3-a fiziológias értékeket mutatott. Izomerő tekintetében átlagosan 3-as izomerő volt jellemző, míg a 6 perces járástesztet a csoport 1/3-a nem tudta teljesíteni. Az egyensúlyi tesztek változatos eredményeket produkáltak. A Standing Balance teszt során kivétel nélkül, mindenki gyengén teljesített, ellentétben a Romberg teszt-tel, ahol kiváló eredmények születtek. A négy-négyzet teszt során szélsőséges eredményeket kaptam, ugyanis a csoport egyik fele gyengén, míg a másik fele kiválóan teljesített. Timed Up and Go teszt során átlagosan közepes teljesítményt nyújtottak. A visszamérés a mozgásterápia után fog megvalósulni, november végén.

Következtetés: Az első felmérés eredményei azt bizonyítják, hogy az idősök többsége meglehetősen gyenge fizikummal rendelkezik. Alacsony a terhelhetőségük és könnyen elfáradnak. A kifáradás növeli az elesés kockázatát, melynek következtében komoly sérülést szenvedhetnek. Mindhárom vizsgált motoros képesség (izomerő, állóképesség, egyensúlyérzék) fejlesztésre szorul.

Gál Panna
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. Juhász Eleonóra
intézetigazgató egyetemi docens

Az egyéni és a csoportos nyújtókezelés eredményességének összehasonlítása fiatal nők körében

Témaválasztás indoklása: A stretching egy általános fogalom, lágyrészek nyújtásával foglalkozó szakterület. A nyújtási eljárások változatosak, a tréner munkája attraktív. Számos jótékony hatását hazai és nemzetközi tanulmány támasztja alá. A különféle módszerek kiválasztásakor nagy jelentőséggel bír az, hogy a fizioterápiás terápia célnak megfelelően az terapeutafüggetlen, vagy terapeutafüggetlen.

Célkitűzések: Céлом megvizsgálni egy egyszerű stretching módszer csoportos formában való alkalmazásának eredményességét fiatal, egészséges nők körében, valamint ennek hatásait összevetni szakirodalmi eredményekkel. Mindez által célom hangsúlyozni a terapeutafüggetlen, illetve a terapeutafüggetlen eljárások előnyeiben és hátrányaiban rejlő különbségeket.

Anyag és módszerek: A vizsgálatban 15 fő egyetemi hallgató vett részt ($23,3 \pm 2,3$ év). Beválogatási kritérium a krónikus betegség hiánya és a mozgásszegény életmód volt. A résztvevők önként jelentkeztek a programba. Az antigravitációs izmok fizikális vizsgálata hajlékonyságot vizsgáló 3 funkcionális tesztből, a csípőízület aktív és passzív flexiós mozgásterjedelmének méréséből, 5 izom/izomcsoport dinamikus és statikus maximális izomerejének becsléséből állt. Az állóképességet a 20 méteres ingafutás teszt segítségével határoztam meg. A kezelés hossza 5 hét volt, gyakorisága heti 3 alkalom. Egy 45 perces foglalkozás 10 perces bemelegítést, 30 perces contract-relax nyújtást és 5 perces levezetést tartalmazott. A foglalkozások egy 6 elemből álló alapgyakorlatsorra épültek, majd hétről hétre terveztem meg a tréningeket deficiteknek megfelelően. Saját eredményeimet egy (posztizometrikus relaxáció) PIR technikát alkalmazó kutatás eredményeivel vettem össze. A vizsgálatok és a kezelések helyszínét a Miskolci Egyetem biztosította. Az adatok feldolgozását SPSS statisztikai programmal tervezem elvégezni.

Eredmények: Többféle funkcionális deficit volt jelen a csoportban. A haemstring rövidülése minden résztvevőt érintett. A haemstring izomzat rövidülése minden esetben szimmetrikusan akadályozta a csípő passzív flexióját. Gyakran volt jelen a m. quadriceps femoris dinamikus izomerejének kétoldali, aszimmetrikusan csökkenése és minden vizsgált izom statikus izomerejének egyoldali csökkenése. Az állóképesség alacsony volt ($23,73 \pm 14,69$ táv). Összehasonlítva a saját és a szakirodalmi csoportok kiinduló állapotát, a PIR technikával kezelt csoport tagjainak állóképesség, hajlékonyság és erő képességei jobbak voltak, mint a saját, Contract-relax technikával kezeltké. A nyújtókezelések mindkét technika esetében mindegyik kondicionális képességre kedvezően hatottak, de eltérő mértékben.

Következtetés: A terapeutafüggetlen contract-relax lazítás csoportosan alkalmazva a dinamikus izomerőben és az állóképességben jelentősebb mértékű javulást eredményezett, mint a PIR technikával egyénileg kezelt vizsgálat alanyaiban. Azonban megállapításaim igazolása érdekében statisztikai elemzés elvégzése szükséges a kiinduló állapotok eltérősége miatt.

A járás elemzése a fizikális vizsgálat és a digitális technika eszközeivel

Témaválasztás indoklása: A mozgásterápiát megelőző fizikális vizsgálat fontos eleme a járás vizsgálata. Napjainkban a videotechnika és a számítástechnika ötvöztetését felhasználva lehetővé válik a járás vizsgálatának vizuális és digitális elemzése.

Célkitűzések: A kutató munka célja, a járás elemzése a fizikális mozgásszervi vizsgálat módszerével, valamint a járás videofelvételének és ebből a célból készült software segítségével történő analízise.

Anyag és módszerek: A mintát 20 fő alkotja, akik a vizsgálatban a kutatás témája iránt motiválva, önkéntes alapon vesznek részt. 10 fő a vizsgált csoportot, 10 fő a kontroll csoportot alkotja. A vizsgált csoport átlagéletkora $57 \pm 4,03$ év, férfiak és nők aránya 4:6. A kontroll csoport átlag életkora $54,2 \pm 3,16$ év, férfiak és nők aránya 2:8. A vizsgált csoport tagjai diagnosztizált cox-, illetve gonarthrosisban szenvednek. A kontroll csoport tagjainak nincsenek alsó végtagot érintő mozgásszervi megbetegedéseik. A kutatás magába foglalja a mintában szereplő személyek mozgásszervi fizikális vizsgálatát (végtaghossz, körfogat, mozgásterjedelem, izomerő, fájdalom), különös tekintettel a járás vizsgálatára (lépéstávolság, lépésciklus, járásszélesség, percenkénti lépésszám, járássebesség). Emellett a járás vizuális rögzítését, videofelvétel segítségével. A minta tagjaira felhelyezett markerek Y és X tengelyeken való elmozdulásának bemutatása diagramokon történik. A diagramokon elemzésre kerül a járás során a két testfél vertikális és horizontális síkú elmozdulása. A kontroll csoport és a vizsgálati csoport eredményeit átlagolva bemutatásra kerülnek a fizikális vizsgálat és a számítógépes járás analízis eredményei és azok összefüggései. A kutatásban felmerült kérdésfeltevésekhez kapcsolódóan fizikális vizsgálat, vizuális elemzés, valamint a Microsoft Excel segítségével két mintás T-próba kerül alkalmazásra. A statisztikai próba $p \leq 0,05$ -nél kerül elfogadásra.

Eredmények: A vizsgálatban összesen 20 fő vett részt, amelyet 5 fő coxarthrosis és 5 fő gonarthrosis diagnosztizált vizsgálati csoport, valamint 10 fő mozgásszervi alsóvégtagi problémával nem diagnosztizált kontroll csoport alkotott. A fizikális mozgásszervi vizsgálat során a vizsgált csoport több tagjánál 1 cm-nél nagyobb relatív és abszolút végtaghossz különbséget, a csípő, illetve térdízület aktív mozgásterjedelmének csökkenését és izomerő csökkenését fedeztem fel. A vizsgált csoport minden tagja járáskor fájdalmat jelzett. A Vizuál Analóg Skálával mérve a fájdalom intenzitásának átlaga $4,17 \pm 2,71$ a coxarthrosis és 6 ± 2 a gonarthrosis betegek esetében. A járás összes kinematikai mutatójában különbség volt a kontroll és a vizsgált csoport között. A vizsgált csoport járásszélességének átlaga $17,65 \pm 3,09$ cm a kontroll csoport átlaga $8,75 \pm 1,23$ cm, a két mintás T-próba alapján $p < 0,001$, a különbség szignifikáns. A két csoport között a járás sebességében is szignifikáns a különbség, a két mintás T-próba eredménye $p < 0,001$. A függvényanalízis során, a vizsgált csoport összes tagját prezentáló egy fő diagramjai kerültek bemutatásra. A diagramot elemezve a frekvenciában, a markerek vertikális, horizontális elmozdulásában látható különbség a kontroll csoport tagjaihoz képest. A vizsgált csoport tagjainál jellegzetes torzulás, deviancia is fellelhető az érintett oldali testfél diagramjain. A diagramok maximum és minimum pontjainak átlaga szignifikáns különbséget mutat a vizsgálati és a kontroll csoport között.

Következtetés: Digitális vizsgálatokkal is bebizonyosodott a két csoport járásképe közti különbség, összhangban a fizikális vizsgálat eredményeivel. A vizsgált csoport tagjainál a két testfél elmozdulásbeli különbségének grafikus megjelenítése előre vetíti a digitális járáselemzés jövőjét.

Mares Márta
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Lebenszkyné Szabó Tünde
mesteroktató

Hanyagtartás – a társadalom problémája

Témaválasztás indoklása: A testtartással foglalkozó első tudományos magyar nyelvű cikk 1879-ben jelent meg. Azóta átalakult a testtartásról való gondolkodás és az utóbbi években az életmód változásával és a prevenció hangsúlyos külföldi gyakorlatával párhuzamosan hazánkban is újra fókuszba került.

Célkitűzések: Kutatásomban arra kerestem a választ, hogy a „testtartás” mennyire elterjedt kutatási téma napjainkban és miért, valamint, hogy milyen típusú hagyományos a helyes testtartás kialakítását támogató programokat használnak, illetve a technológia fejlődésével milyen kilátások vannak a modern módszerek terén.

Anyag és módszerek: Szakirodalmi kutatás és feldolgozás alapján történő módszer. Az irodalomkutatást a Google Scholar és Pubmed kereső programok adatbázisát használva végeztem, elsősorban a „testtartás”, „correct/neutral/poor/bad posture (effects), ergonomic” keresőszavakkal.

Eredmények: A tudományos oldalakon keresve több ezer cikk foglalkozik a testtartással kapcsolatosan, jónéhány aspektusból, ezek közül számos a mozgatószervrendszerre való hatásának, kezelhetőségének vizsgálatát veti górcső alá. A helytelen testtartás, illetve a stabilitás fenntartásában elégtelen működésű izmok az ízületi felszínek és az intervertebrális discus egyenetlen terhelését alakítják ki, mely miatt ezeken a területeken korai degeneratív elváltozások kezdődhetnek. A krónikus derékfájás az egyéni terhek mellett növekvő problémát okoz a társadalom számára is. A különböző gerinciskolai oktató programok az elméleti tudás fejlesztése (ergonómiai ismeretek) és a testtudatosítás mellett az izomegyensúly helyreállítására is nagy hangsúlyt fektetnek. A legmodernebb szenzoros eszközök (pl.: BITAIKA szék, SPIMO párna) már nemcsak hangjelzéssel figyelmeztetnek, a számítógéppel, okostelefonnal való kapcsolattal képesek adatokat gyűjteni, elemezni és tanácsadó programokon keresztül kommunikálni a felhasználóval.

Következtetés: A testtartással foglalkozó cikkek száma igen jelentős, szelekciójuk több szavas meghatározást igényel. A legújabb kutatások előtérbe helyezik az ülő életmód hatásait és ezek kiküszöbölési lehetőségeit. A degeneratív gerincbetegségek prevenciójában a helyes testtartás kialakítása és tudatosítása a hagyományos alapokon nyugvó gyógytornász-pedagógus-szülő együttműködéssel tanítható életmóddal jelentősen csökkenthető lenne. Ezeknek a mozgáskultúrát is fejlesztő módszereknek fontos részét képezi az oktatás. Az informatikai fejlesztéseknek köszönhető modern programok és eszközök bármely korosztály esetén a preventív programok hatékony kiegészítését jelenthetik és vélhetően fogják is jelenteni az elkövetkező időkben.

Peák Ádám
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulensek:
Palácsik- Makula Zsanett mesteroktató
Kolozsvári- Kupai Anita gyógytornász

Percutan Coronaria Intervencion átesett betegek kórházon kívüli rehabilitációja

Témaválasztás indoklása: A Covid-19 okozta világjárvány miatt a kórházakban az ambuláns ellátás mértéke csökkent. A korlátozások miatt a legtöbb kórházban nem tudták biztosítani a betegeknek számára a rehabilitáció lehetőségét. Az egyik ilyen terület a kardiológia ahol a teljes rehabilitáció az ember élete végig szól. Magyarországon a halálozások 49 százalékát szív- és érrendszeri betegségek okozzák. Témámban fontosnak tartottam, hogy megismerjem a kórházon kívüli rehabilitáció lehetőségét.

Célkitűzések: Kutatási célom, hogy jobban megértsem a kardiológiai mozgásprogram elveit, szabályait a PCI-n átesett betegek esetén, továbbá hogy összeállítsak egy a kórházéval közel azonos mozgásprogramot, illetve összehasonlítsam az összeállított program hatékonyságát a kórháziéval, ezzel biztosítom az azonos tréning körülményeket a külső helyszínen.

Anyag és módszerek: Kutatásom 2022. augusztus és 2023. január közötti időszakban zajlik. Kutatásomba olyan alacsony rizikófaktorú szívkátétrezésen átesett betegek választottam be, akik a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktató Kórház, Központi Kórház I. Belgyógyászati Osztályán, illetve a Szent Ferenc Tagkórház Kardiológiai Rehabilitációs Osztályán feküdtek. Összesen 20 fő beteget vizsgállok két csoportra bontva. Az egyik csoport (10 fő) egy általam kiválasztott külső helyszínen (BB-GYM Miskolc Edzőterem) alacsony és közép intenzitású kardiológiai tréningen vett részt 4 héten keresztül heti 3 alkalommal. A másik csoportot (10 fő) a Szent Ferenc Tagkórház Kardiológiai Rehabilitációs osztályán fogom felmérni. A rehabilitációs program elején és végén rögzítem a betegek állóképességi állapotát (6 perces sétateszt, apnoe teszt, Borg skála). Az aerob tréningek 4-5 fős csoportokban zajlanak intervallum és köredzés formában. A tréningek során a pulzusváltozásokat, és esetleges egyéb tüneteket rögzítem. Illetve egy kérdőív segítségével vizsgálom az életmódjukat, aktivitási-, sportolási szokásaikat. A két csoport adatait összehasonlítom.

Eredmények: A kórházon kívüli csoporttal a tréningek augusztusban kezdődtek, a kórházon belüli tréningek decemberben fognak kezdődni. Eredmények a kórházon kívüli tréningezők esetében: a tréning körülmények közel azonosan létrehozhatók. Vitális adataik, és a tréningre adott pulzus válaszaik fiziológiásak. Tréning megszakításra okot adó körülmény nem történt, a terhelést minden beteg jól tolerálta. Állóképességi változók pozitív irányba fejlődtek a vizsgálat befejeztével.

A két csoport összehasonlítása azután lesz megvalósítható miután a kórházon belüli csoporttal is végeztem a felmérésekkel.

Következtetés: Azon feltételezésem miszerint a kórházon kívül is megvalósítható és ezzel közel azonos állóképességi fejlődés érhető el a szívkátétrezésen átesett betegeknél, mint a kórházban ambulanter rehabilitálódó betegeknél; első felére igen választ kaptam. Jól felszerelt, könnyen megközelíthető külső helyszín könnyen található. A tréningek minden probléma nélkül zajlottak. Az edzés körülmények hasonlóak, mint a kórházi keretek között. Állóképességi és vitális adatok összehasonlítása 2023. februárban történik.

A betegek felkutatása, motiválása rendkívül nehézkes volt. A kórházi teamek, betegek informálása, meggyőzése erről a merőben új lehetőségről még várat magára.

Sclerosis multiplexes betegek statikus és dinamikus egyensúlyának fejlesztése subaquális és szárazföldi mozgásterápiával

Témaválasztás indoklása: A Sclerosis Multiplex (SM) betegség világszerte, így hazánkban is növekvő tendenciát mutat és egyre gyakoribb a fiatalabb korosztályban is. Változatos tünetei közül az egyik legsúlyosabb az egyensúlyra, koordinációra gyakorolt negatív hatása. A fizioterápia jelentősége meghatározó ezen problémák okozta funkcionális deficitek kezelésében, a progresszió lassításában, az életminőség javításában.

Célkitűzések: A SM-ben szenvedő betegek állapotfelmérése és körükben statikus és dinamikus egyensúly javítását fókuszba helyező subaquális és szárazföldi mozgásterápia hatásvizsgálata.

Anyag és módszerek: Mintámban 21 fő, (átlag életkor $58,21 \pm 9,27$ év) szerepel, akik részt vettek egy rehabilitációs táborban 2022 májusában. Anamnézis és dokumentáció elemzés során rögzíttem az életkort, nemet, társbetegséget, segédeszközt, az SM formáját. Felmérem az izomtónust (Ashworth skála), izomaktivitást (Mingazzini teszt), koordinációt (Equilibriumi/Nem-Equilibriumi tesztek), állóképességet (10méteres sétateszt), egyensúlyt (Berg Funkcionális Egyensúly Skála, Tinetti-, Timed Up and Go teszt), az önellátást (Módosított FIM Skála), a fáradást (Borg skála). Subaquális és szárazföldi gyógytornák után az eredményességet vizsgálom. Az adatok rögzítése, feldolgozása Excel programmal valósul meg.

Eredmények: A betegek 80,95%-a nő, 66,66% Relapsus-Remisszió formában szenved, 42,85%-uk jobboldali érintettségű. A leggyakoribb társbetegség a hypertonia volt. Segédeszközt a páciensek 47,61%-a használ (kényőkmankó járóbot, kerekesszék, MOPED). A funkcionális deficit a mobilitásban és önellátásban volt tapasztalható izomerő gyengülés és az egyensúlyzavar miatt. Ashworth skála átlagpontszáma $7,71 \pm 9,05$ volt, majd visszaméréskor $6,05 \pm 7,66$ pont lett, ezáltal 1 fő tónusa változott normotonra. Mingazzini tesztet kezdetben felső végtagnál 3 fő, visszaméréskor 6 fő tudta kivitelezni, amely 50% javulást mutat, alsó végtagnál kezdetben 10 fő, visszaméréskor 13 fő tudta megtartani a végtagokat, ez 23%-os növekedés. Koordináció vizsgálatnál Romberg tesztet kezdetben 2 fő, majd 6 fő tudta kivitelezni, amely 66,7%-os javulást jelent, míg a nehezített Romberg tesztet kezdetben senki, visszaméréskor 4 fő tudta kivitelezni. A 10méteres sétateszt során az átlagsebesség $38,80 \pm 16,29$ cm/s-ról $40,67 \pm 17,70$ cm/s-ra nőtt, ez a fiziológiáshoz képest továbbra is alacsonyabb. Tinetti teszt átlagpontszáma $20,19 \pm 7,35$, majd visszaméréskor $22,00 \pm 7,19$ pont lett, ez összesen 8,23%-os javulást jelent, azaz az alacsony elesési rizikó kategóriába már 13 fő került. Berg féle egyensúly skálán a betegek átlag $39,9 \pm 4,2$ pontot, majd visszaméréskor $42,6 \pm 14,4$ pontot értek el, ez 6,4%-os javulást mutat. A FIM skálán az átlag pontszám $91,76 \pm 14,93$, visszaméréskor $93,29 \pm 14,54$ pont volt, ez 1,63 %-os javulást jelent. A Borg skálán a kifáradást szárazföldi tornák után átlagosan $6,45 \pm 1,13$ pontra, subaquális tornák után átlagosan $4,83 \pm 1,04$ pontra értékelték.

Következtetés: Az általam alkalmazott két terápia révén is bebizonyosodott, hogy a fizioterápia kulcsfontosságú szerepet tölt be a statikus és dinamikus egyensúly fejlesztésében, amely segíti az ülő-állóhelyzet megtartását, a komplexebb mozgások biztonságos elvégzését, az elesés rizikójának csökkentését, az önellátást javulását. A rövid kezelési sorozat utáni eredményeim alapján is ezekben a funkcionális deficitekben volt pozitív változás, nőtt az izomerő, javult az egyensúly, ezáltal biztosabbá váltak a betegek mozgásai helyzetváltoztatásokban, biztonságosabbnak érezték a mindennapi cselekvéseiket, javult a fizikai állapotuk. Rendszeres, hosszantartó rehabilitáció, szabadidő sport során mindez továbbra is megtartható, fenntartható.

Varga Ágnes Dóra
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Vámosné Fazekas Anita
mesteroktató

Az amputáltak gyógytornája és fizioterápiás lehetőségei

Témaválasztás indoklása: Eddig nem sokat tudtam erről a témáról, de felkeltette az érdeklődésemet és szeretnék jobban belelátni, így a jövőben segíteni átlépni ezen a változáson.

Célkitűzések: Kelet-Európa, különösen Magyarország kiugróan magas amputációs rátával rendelkezik. A végtag elvesztése időben elkezdett prevenciós programokkal és terápiával sokszor elkerülhető lenne. Gyógytornász hallgatóként célom e témakör részletes megismerése, elméleti és gyakorlati tudásom bővítése.

Anyag és módszerek: Orvosi értekezések elemzése, és tartalmának összehasonlítása.

Eredmények: A HUNVASCDATA nevű kutatás szerint az amputációk éves incidenciája 65 / 100 ezer ember, ebbe beletartozik az alsó-, és a felsővégtagi amputáció. A kutatás szerint veszélyeztetett csoportba tartoznak a cukorbetegség, a 65 év feletti, a férfiak, a korábban már valamilyen amputáción átesettek és/ vagy korábban alsóvégtagi revaszkularizáción átesettek.

Hazánk incidenciája több mint kétszerese a fejlett országokéhoz képest. Ez a megfelelő szűrések hiányából és az országunk ellátórendszerének felkészületlenségéből adódhat. Az amputáció vezető okai országonként eltérőek, míg a fejlődő országokban az amputációk fő oka valamilyen trauma, és a háborús helyzetben lévő országokban az amputációk akár 80%-áért is traumák felelhetnek, addig a fejlett országokban az amputációk közel 70%-át betegség okozza. A diabétesz, a PAD (peripheral artery disease) és a fertőzések a vezető okai a nem gyógyítható fekélyek kialakulásának, ami pedig a vezető oka az alsó végtagi amputációk elvégzésének. Tanulmányok azt mutatják, hogy az összes regisztrált alsóvégtagi amputációk 93,4%-a valamilyen érrendszeri érintő betegség miatt történik. Trauma az amputációk 5,8%-ért volt felelős, míg a rák 0,8%-ért.

Orvosi szempontból az operációt követően a cél az elvesztett végtag vagy testrész funkciójának valamilyen módon való helyettesítése, a beteg mobilizációja, hogy aztán egészen vagy legalább részben visszatérhessen korábbi tevékenységeihez (WHO, 2002). Az amputációt követő mozgásterápia egyik fő szempontja a megbomlott egyensúly helyreállítása személyre szabott gyógytornával.

Következtetés: Ezen tanulmányok alapján elképzelhető, hogy az amputációk nagy része megelőzhető lenne egészségesebb életmóddal, az életkörülmények javításával, felvilágosítással, amputáltak rehabilitációját segítené a mindenki számára elérhető minőségi protézisek, a rendszeres gyógytorna, pszichológus és a sorstársak közössége.

V. EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEZÉS ÉS MENEDZSMENT SZEKCIÓ I.

Czesznak Veronika
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Pásztk Norbert
mestertanár

Masszázs szokások és a masszázsolajok ismerete

Témaválasztás indoklása: Mind a masszázis, mind a gyógynövények, azon belül az illóolajok ismerete mindig is érdekelt téma volt a számomra. Masszőrként volt alkalmam betekinteni a szakma világába, valamint egy hotel wellness részlegén végzett munkám során sok tapasztalatot szereztem. Kutatásom arra irányult, hogy a másik nézőpontból szemléljem meg mind az emberek masszázis szokásait, mind a masszázsolajok és azok háttérének ismeretét.

Célkitűzések: Vizsgálatom célja, hogy átfogó ismeretet kapjak az átlagemberek milyen céllal, gyakorisággal vesznek részt masszázison, melyek azok a tényezők, amik nagymértékben befolyásolják a kezelés hatásait. Valamint milyen döntések befolyásolják választásukat a masszázsolajok terén.

Anyag és módszerek: Fókuszcsoportos kutatásom során 22 kérdést tettem fel több korosztályba tartozó, vegyes nemi összetételű, a masszázis szakmában laikus embereknek. A vizsgálat az ezidáig részt vett masszáziskezeléseken alapul, szokásaik, tapasztalataik, ismeretük összegzésével, továbbá véleményük formálódását vizsgáltam ismeretük kibővítése után. Elemzésem ténymegállapításokra fókuszálódik ez elhangzott információkat alapul véve.

Eredmények: Különbségek vehetők észre a különböző korosztályba tartozók között, de véleményük, tapasztalataik, ismeretük vagy azok hiánya által egy összetett képet született ennek a csoportnak a masszázis szokásairól. A masszázison ritka esetben az egészségügyi vonatkoztatása miatt, majdnem minden esetben viszont az élvezeti értéke miatt vettek részt a megkérdezettek. Ennek függvényében a masszázis élvezet elsődleges prioritást a használt vivőanyaggal szemben. Kezelés alkalmával, amennyiben az elvárthoz képest mást kapnak, az frusztrációt eredményez, ami kihatással bír a teljes masszáziskezelésre. Háttér információk hiányában az ismert, megszokott masszázsolajokat választják, ellenben tudásuk bővítését követően sokkal bátrabban választják az eddig ismeretlent. Minden masszázis más és más, így a masszázis alatt folytatott beszélgetés, szóló zene függ az adott szituációtól, személyektől, ám a külső tényezők általi behatás, mint a beszűrődő zaj elégedetlenséget válthat ki. A masször személye csekély befolyással bír a masszázis értékére, mindazonáltal elvárt a megfelelő képzettség, teljesítmény.

Következtetés: Maga a masszázis egy élvezeti luxuscikk, melynél az egyik legfontosabb tényező, hogy a kezelt elvárásának megfelelően, vagy azon felül kapja meg a masszáziskezelést. Félnek az ismeretlent kipróbálni egészen addig, amíg megfelelő megvilágításba nem kerül eléjük, ezzel érdeklődésüket felkeltve. Sok tényező befolyásolhatja a masszázis alatt a kezelt hangulatát, nyugalmát, mely kihatással lehet magára a masszázisra. A masszázis során nem fontos ki masszírozni, miként magában a masszázisban látják az emberek az élvezeti értéket, minden más ennek háttérébe szorul.

Csáti Leila Laura
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Breznai Annamária
mesteroktató

Az Autizmus-spektrumzavarral élő gyermekek oktatási, nevelési sajátosságai

Témaválasztás indoklása: A mai világban egyre több autizmussal élő gyermek van, és kevesen tudják, hogy mi is az az autizmus, hogyan viszonyuljanak egy ilyen gyerekhez, emellett pedig számomra fontos szempont volt, hogy belelássak és bemutathassam hogyan épülnek fel a mindennapjaik. Milyen lehetőségei vannak a hétköznapiakban. Mivel a jövőben gyógypedagógiát szeretnék tanulni, és autistákkal szeretnék foglalkozni, így nem volt kérdés a témaválasztásom. Közel áll hozzám a téma, így szívesen kutatok, ezzel kapcsolatban, nem mellesleg a személyes találkozások, interjúk alkalmával tanul/tud meg talán a legtöbbet az ember, és szerencsésnek mondhatom magam, mert sok alkalmam volt személyes találkozóra ebben a témában érintett emberekkel

Célkitűzések: A célom az általam megfogalmazott hipotézisekre választ kapni, illetve minél többet megtudni az autizmusról, a gyermekek viselkedéséről, az oktatásukról, a lehetőségeikről, a mindennapjaikról, a napi rutinjaik felépüléséről, a család életében következett változásokról a gyermek születését követően illetve a társadalom hozzáállásáról, hogy mennyire fogadják el és be az autizmussal élő gyerekeket, hogyan viszonyulnak hozzá, mennyire nyitottak a témára és mennyire ismertek a témában.

Anyag és módszerek: Elsősorban a kérdőívemet osztottam meg amit bárki kitölthetett, majd interjút készítettem autista gyermeket nevelő szülőkkel illetve autista gyermeket oktató szakemberrel. Az interjúk egymástól eltérő időpontokban történtek, volt olyan alany akivel személyesen, volt akivel a nagy távolság miatt online formában. Az interjúk átlagban 20 percet vettek igénybe személyenként, viszont ez alkalmanként eltért egymástól. Az interjúk során hangfelvételek nem készültek. Az interjúk teljesen anonimak voltak.

Eredmények: Az általam megfogalmazott hipotézisekre választ kaptam, az eredményeim azt mutatják, hogy a társadalom előítéletekkel kezeli, és csak felületesen ismeri az autizmust. Kevés a szakember, és a családok élete jelentősen megváltozik a diagnózis megkapása után. Nehéz együtt nevelni egy autista gyermeket egy átlagos gyermekkel, és az esetek többségében állandó felügyeletet igényelnek ezek a gyermekek, nem beszélve a családra rótt anyagi teherről. Az interjúmban részt vett szülők szeretnék, ha az emberek jobban megismernék az autizmust.

Következtetés: A kutatásaim alapján azt gondolom, több szakemberre lenne szükség és több autizmus specifikus intézményre. Érdemes lenne integrálni az enyhe autizmussal élő gyermekeket. A családoknak több segítségre lenne szükségük, a társadalomnak pedig sokkal nyitottabbnak és elfogadóbbnak kellene lenni. A szakemberek mindent megtesznek annak érdekében, hogy a lehető legtöbbet hozzák ki a fejlesztések alatt a gyerekekből, de fontos, hogy rendszeresen kommunikáljanak a szülővel.

Kárpáti Alirán
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. habil Lukács Andrea
egyetemi docens

Transzneműek társadalmi önértékelése, önképe

Témaválasztás indoklása: Fontos, hogy képet kapjunk a transznemű közösségek problémáiról, amely a társadalom elutasító magatartásából ered.

Célkitűzés: Kutatásom célja megvizsgálni a transznemű közösség helyzetét, nehézségeit jelen társadalmunkban.

Anyag és módszerek: A vizsgált személyeket egy transzneműek által alkotott közösségi oldalon kerestem fel 2022 augusztusában. A honlap szerkesztője ellenőrizte a kérdőív tartalmát és engedélyezte a megosztást. A kérdőív zárt és nyílt kérdéseket tartalmazott, valamint a PHQ-9 jóllétet vizsgáló kérdőívet. A kérdőív 2 héten keresztül volt elérhető, és az adatok feldolgozása az Excel segítségével történt.

Eredmények: Összesen 108 fő töltötte ki a kérdőívet, átlagéletkoruk $26,57 \pm 7,34$ év, 39,8%-uk transznemű férfi, 33%-uk transznemű nő, 26,9%-uk nem binárisnak tartotta magát. 64,9%-a hallgatói vagy felsőfokú végzettséggel rendelkezik, 40,2%-a szellemi foglalkozású. Átlagosan $11,57 \pm 6,43$ éves korukban érezték, hogy nem tudnak azonosulni a születéskor meghatározott nemükkel, viszont ez $18,14 \pm 7,18$ éves korukban tudatosult bennük. Elsősorban a szűk család és a baráti kör tud a transzneműségükről, és a baráti kör az, ahol elfogadottnak érzik magukat ($Me=5$), míg legkevésbé a tág családi körben érzik ($Me=2$). 75%-uk használ nemüket megerősítő terméket, 51%-uk már esett át nemüket megerősítő beavatkozáson, amely 91%-ban hormonterápia volt. Jóllét érzésük hasonló az átlag felnőtt populációhoz ($11,54 \pm 7,12$). Kevésbé érzik magukat biztonságban az országban ($Me=3$). Ennek okai között szerepel a politikai megítélés, a negatív diszkrimináció és a gyűlöletkeltés, ami félelmet vált ki bennük. Csupán 7,4%-uk tart attól, hogy a jövőben megváltozik a magukról alkotott véleményük és visszatérnének születéskor meghatározott nemükhöz, így detranzición kellene átesniük, 14,8%-uk pedig még nem gondolkozott el ezen. 74,5%-uk hajlandó lenne más országba költözni a tranzíció (átalakító műtét) sikerességéért. Véleményük szerint a fiatalság megismertetése a transzneműség létezésével nem hatna negatívan a szellemi fejlődésükre, és elfogadóbbak lennének ezzel az emberi közösséggel.

Következtetés: A magukat transzneműnek valló személyek elkötelezetten vállalják a helyzetüket és próbálnak beilleszkedni a társadalomba. Nem igénylik a nagy figyelmet, de szeretnék, ha elfogadnák őket és élhetnék a saját életüket anélkül, hogy a társadalom negatívan ítélkezne felőlük.

Kenderes Rebeka
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Pásztk Norbert
mestertanár

Gyógynövények felhasználása a középkorban és ma

Témaválasztás indoklása: A témaválasztás oka, hogy a tapasztalataim alapján a gyógynövények használata nem eléggé elterjedt manapság. Szeretném az embereket ösztönözni rá, hogy több gyógynövényt vegyenek igénybe, több fitoterápiás szakember segítségét kérjék és igyekezzenek a természetes gyógymódok megtalálására a mesterséges helyett.

Célkitűzések: Kutatásommal a célom, hogy szélesebb körben ismertessem a középkorban használt gyógynövények egy részét, azok közül is olyanokra koncentrálva, melyeket ma is használunk. Kutatásomban azt vizsgáltam, hogy az emberek mennyire ismerik és alkalmazzák jól a gyógynövényeket.

Anyag és módszerek: Gyógynövény fogyasztókat célzó anonim kérdőíves kutatásom során a vizsgált személyeket internetes közösségi oldalról választottam ki. A kérdőíves kutatásom módja online kérdőívezés volt. Kérdéseimet egy internetes kérdőíven adtam közre. A kérdőív 7 zárt és 2 nyitott kérdést tartalmazott. Összeállítottam egy 12 kérdésből álló kérdéssort is, melyet mélyinterjú formájában adtam közre gyógynövényekkel foglalkozó szakembereknek. Ennek kitöltése is anonim módon zajlott. A kérdőív és a mélyinterjú kitöltésére 1 hónap állt rendelkezésre.

Eredmények: Kutatásom során sikerült választ kapnom a kutatási feltételezéseimre. A válaszadók többsége abból a rétegből került ki, akik a kutatási kérdéseim szempontjából jelentősek voltak, tehát az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők és az átlagos, vagy inkább szerényebb anyagi körülmények között élők. Ők sokszor velük rokoni kapcsolatban lévőkől szerzik tapasztalataikat a gyógynövényekről, ám legnagyobb számban inkább az jellemző, hogy utánuk olvasnak. Nem igazolódott be az a feltevés, mi szerint más terápiákkal kombinálva jobban érzik az emberek a gyógynövények hatásait. Inkább az ellenkezője jelenik meg, nem szívesen kombinálják a terápiákat. Az a feltevés, mi szerint megfelelő utána olvasás elég ahhoz, hogy valaki fitoterapeutává váljon nem igazolódott be. Komoly jogszabályi előírások vonatkoznak szakemberekre.. A szakértői kérdőívem arra irányuló kérdéséből, hogy mennyire ismerik a gyógynövényekkel foglalkozó cégeket, kiderült, hogy e téren a szakértők sem elég tájékozottak.

Következtetés: A kapott eredményekből arra tudok következtetni, hogy az emberek ismét kezdik felfedezni a gyógynövényeket, azonban még mindig inkább a népi megfigyelésekre, az idősebbektől tanultakra támaszkodnak. E mellett megtudtam, hogy a szakértőknek vannak hiányosságai a gyógynövényekkel foglalkozó cégek ismeretét illetően. Kutatásom során arra a következtetésre jutottam, hogy az emberek ha tehetik alkalmazzák a gyógynövényeket. A nyugati orvoslás még mindig népszerűbb, de az emberek egyre nagyobb számban érdeklődnek az alternatív gyógymódok iránt.

Orosz Eszter Virág
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Pászk Norbert
mestertanár

A hagyományos kínai orvoslás hazánkban

Témaválasztás indoklása: Leendő egészségturizmus szervezőként fontos számomra az emberek teljes testi és lelki egészsége, illetve a hazai egészségturizmus előretörése, kiemelkedő fejlődése egyaránt. Ennek következtében vizsgáltam a hagyományos kínai orvoslást, mint lehetőséget, egy innovatív turisztikai desztinációt hazánkban, amely a modern orvoslással való ötvözése során nagymértékben hozzájárul az emberek egészségének megőrzéséhez és javulásához.

Célkitűzések: A TDK kutatással való célom, hogy felmérjem a magyar emberek véleményét és nyitottságának mértékét a hagyományos kínai orvoslással kapcsolatban. Továbbá hogy megtudjam jelenleg mennyire elterjedt hazánkban, illetve hogy milyen betegségek folyamán döntöttek úgy, hogy igénybe veszik a keleti gyógyítás módszereit és mennyire voltak elégedettek vele.

Anyag és módszerek: A kutatásom során a kérdőívet a Google forms segítségével tettem elérhetővé és az internetes közösségi oldalon juttattam el a kitöltőkhöz, amely teljesen anonim és önkéntes volt. A kutatási időszak alatt 302 kitöltés érkezett. A kitöltők között 178 nő és 108 férfi szerepelt. A kérdőívet az ismerőseim körében osztottam meg, illetve olyan internetes csoportokban, amelyek nem témaspecifikusak, tehát az átlagemberek csoportjához szólt, az ő ismereteik és változatos tapasztalataik megismerése volt a fő célom.

Eredmények: Eredményeimből az látható, hogy nem határozza meg az emberek nyitottságát a hagyományos kínai orvoslás felé az, hogy átlagosan mennyit tesznek egészségük megtartásáért. A kutatásom segítségével beigazolódott az a feltételezésem, mely szerint azok az emberek, akik elzárkóznak a kínai medicina megismerésétől, azok nem kellő ismeretek birtokában határozzák meg a negatív véleményüket, ezzel szemben akik már igénybe vettek HKO kezelést azoknak pozitív véleményük van erről a gyógyítási formáról. Az is kiderült, hogy a fővárosban élők nagyobb százalékban veszik igénybe, a könnyebb elérésnek köszönhetően, továbbá kimagasló százalékkal döntöttek úgy a válaszadók, hogy ha hazánkban szélesebb körben elérhetőbb lenne a keleti gyógyítás, úgy szívesen kipróbálnák azt. A kitöltők legnagyobb számban szekunder prevenciós céllal vették igénybe a HKO-t, valamint a válaszokból az is kiderült, hogy az emberek a nyugati gyógyítás kiegészítéseként használnák a HKO-t.

Következtetés: A kutatásból levont következtetésem az, hogy ugyan a HKO terápiás eljárásait nem próbálta még az emberek zöme hazánkban, azonban döntő többségben vannak azok a személyek, akik nyitottak lennének ennek a gyógyítási formának alaposabb megismerésére, kipróbálására, amennyiben az elérhetőbb lenne számukra. Ezen felül a már igénybe vevők pozitív élményei a keleti gyógyítással kapcsolatban, megerősítést adnak abban, hogy jótékony hatásait észlelve az emberek többször, akár egészségük megőrzése céljából is alkalmaznák.

Szopkó Inez
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. Mándy Zoltán
tanársegéd

Az abortusz jogdogmatikai szabályozása

Témaválasztás indoklása: A témaválasztást az indokolja, hogy a téma terület ötvözi az egészségtudományt, a jogtudományt és a pszichológiai tudományokat.

A mai világban az abortusz ténye sajnos növekvő tendenciát mutat és ezért elsősorban egészségnevelési szempontból fontos ezen témával foglalkozni.

Célkitűzések: Ezen téma jelentősége abban áll, hogy kifejtsük a terhesség megszakításnak a jogtudománnyal való szoros összekapcsolódását. Ezen kapcsolatnak jelentősége szociológiai, pszichológiai és vallás tudományi szempontból is vizsgálható.

Anyag és módszerek: Jelen kutatás témája elsősorban egészségügyi szakemberrel végzett interjún, illetve egy online kutatási kérdőív és ennek kiértékelésén alapul, amely összhangban áll a kutatási hipotézisekkel, illetve azok beigazolódási valószínűségével.

Eredmények: A leglényegesebb információk, amikhez hozzá jutottam a kérdőív és a mélyinterjú segítségével, az az, hogy az interjú alanyok legnagyobb százaléka szerint a terhesség megszakítás legfőbb okai az egészségügyi okok-kismama idős vagy fiatal kora-kismama és a magzat fokozottan veszélyeztetett egészségügyi állapota, bűncselekmény áldozata és a fogantatás után felmerülő örökletes betegségek lehetnek. Mint ahogyan az kiderült a kérdőív válaszai alapján, az emberek többsége úgy gondolja, hogy nem kötelezik el magukat korán a mai fiatalok. Ezzel egyet értett a mélyinterjú alanya is, véleménye szerint gyakoribb ha idősebb nő választja a terhesség megszakítást. Viszont azzal kapcsolatban, hogy kis mértékű az iskolákban a párkapcsolati és családvállalásra vonatkozó felvilágosítás, a kérdőív és a mélyinterjú alanya is egyet értett. Emellett kitértem még arra is, hogy befolyásolhatja e a szociális helyzet a terhesség megszakítások számát. A kérdőívre válaszolók 78%-a szerint befolyásolhatja, viszont a mélyinterjú alanya szerint nem ez a fő indok azoknál a nőknél akik a terhesség megszakítást választják.

Következtetés: A hipotéziseim nagyobb része megcáfolódott, mivel én azt állítottam, hogy lehet a szociális helyzet a terhesség megszakítás egyik fő indoka, viszont a mélyinterjú tapasztalatai szerint, nem ez az elsődleges indok abortusznál. Emellett én azt feltételeztem, hogy túl korán kötelezik el magukat a mai fiatalok, viszont a kérdőív és mélyinterjú válaszok alapján, időben kötelezik el magukat a fiatalok. A beigazolódott hipotéziseim lényege az abortuszok számának növekedése az elmúlt pár évben és a lelki és egészségügyi okokra visszavezethető terhesség megszakítás volt. A kitöltők legnagyobb százaléka szerint nőtt az abortuszok száma, valamint az egészségügyi okok lehetnek a legfőbb abortusz indokok.

VI. EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEZÉS ÉS MENEDZSMENT SZEKCIÓ II.

Orosz Laura
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Pásztk Norbert
mestertanár

Az apiterápia szerepe a mindennapokban

Témaválasztás indoklása: A modern ember amikor válaszokat keres, legkönnyebben a természetben előforduló mintákat megfigyelve találhatja meg azokat. Az apiterápia egy olyan érdekes terület, amely összeköti a természetet és az orvoslást. Napjainkban a természetes gyógymódokat nem olyan gyakorisággal részesítik előnyben, mint régen tették. Kutatásomban szeretném bemutatni milyen fontos is a méhek munkája az emberekre nézve, és hogy az általuk kínált gyógymód napjaikban is releváns.

Célkitűzések: Kutatásomban a magyar lakosság körében szeretném felmérni azt, hogy a mindennapokban milyen ismeretekkel és szokásokkal rendelkeznek amikor az apiterápiáról van szó. Céloom ezen kívül a mézfogyasztási szokások feltérképezése, illetve az ehhez kapcsolódó motiváció megismerése.

Anyag és módszerek: A kutatásban résztvevőkhöz egy internetes közösségi oldal segítségével juttattam el kérdőívemet. A kutatási időszak alatt 301 válasz érkezett be, melyből 243 nő, 58 pedig férfi válaszadó volt. Legnagyobb számban a 18 és 24 év közöttiek töltötték ki kérdőívemet (98 fő, 32,6%). Vizsgálatomat online kérdőíves formában bonyolítottam le. A kérdőívet 2022. szeptember 20-án nyitottam meg, és 2022. szeptember 23-án zártam le.

Eredmények: A kitöltők között 243 (80,7%) nő és 58 (19,3%) férfi szerepelt. Legnagyobb számban a 18 és 24 év közöttiek töltötték ki kérdőívemet (98 fő, 32,6%). Legnagyobb arányban városban élők válaszoltak (115 fő, 38,5%). A válaszadók többsége középiskolai, illetve gimnáziumi végzettséggel rendelkezett (142 fő 47,2%). A kitöltők legnagyobb arányban teával együtt fogyasztják a mézet (219 fő, 72,8%). 145 fő (48, 2%) akkor teszi bele a mézet italába, amikor az még forró, ez tehát a legnagyobb arányban jelen lévő válasz. A beérkezett válaszok közül legnagyobb arányban az derül ki, hogy a kitöltők 90,5%-a (114 fő) tisztában van vele, hogy a méz gyógyhatása csak kihűlt vagy langyos italban érvényesül. A válaszadók többsége (201 fő, 66,8%) gyógyhatása miatt fogyaszt mézet. Legnagyobb arányban a lépesmézet ismerték az emberek, ezt 223 fő (74,1%) jelölte be válaszul. A felsorolt mézfajták közül 201 válaszadó (66,8%) kipróbálta már valamelyiket, 100 fő (33,2%) pedig nem. Azon válaszadók, akik még nem próbálták őket, legnagyobb számban azért tettek így, mert még nem hallottak róla (53 fő, 42,1%). A kutatásban résztvevők 91%-ban tisztában voltak a méheket fenyegető veszélyekkel. Az emberek (265 fő, 88%) szerint a méhek a mezőgazdaságra vannak leginkább hatással.

Következtetés: Négy kutatási kérdésem közül három megcáfolódott, egy pedig bizonyítva lett. A kutatásom eredményesen zárult és segítséget nyújtott abban, hogy mélyebb ismereteket szerezhessek a hazai lakosság mézfogyasztási szokásairól, valamint a méhekről alkotott képükről.

Pekli Roberta Martina
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. Rucska Andrea
intézetigazgató egyetemi docens

A Miskolci Egyetem hallgatóinak alkoholfogyasztási szokásai és ezek hatásai a hallgatói teljesítményre nézve

Témaválasztás indoklása: Az alkoholfogyasztás jelentős globális probléma, amelyre kiemelt figyelmet kell fordítanunk, hiszen egyéni és társadalmi szinten is számos negatív hatása lehet. A felsőoktatásban résztvevő hallgatók különösen veszélyeztetettnek számítanak életkori sajátosságaik és környezetük miatt, fogyasztási szokásaik pedig hallgatói teljesítményükre is hatást gyakorolnak.

Célkitűzések: Kutatásom célja, hogy a Miskolci Egyetem hallgatóinak alkoholfogyasztási szokásait és a fogyasztást befolyásoló tényezőket megismerjem és összehasonlítsam, valamint ezen attitűdök hatásait kívánom vizsgálni a hallgatói teljesítményükre nézve.

Anyag és módszerek: A kutatás során a Miskolci Egyetem jelenlegi hallgatóinak fogyasztási szokásait és tanulmányi teljesítményüket vizsgáltam survey-technikával. A témában kevés hasonló kutatást találtam, így a könnyebb érthetőség érdekében a WHO AUDIT tesztjének rövidített változatát, az AUDIT-C-t és a DMQ-R tesztet használtam az alkoholfogyasztás és az esetleges alkoholproblémák kiszűrésére, valamint a motivációk megismerésére. Kérdőívemben kitértem a hallgatói teljesítmény vizsgálatára is, valamint az intézmény mentálhigiénés programjaira is.

Eredmények: A vizsgálat a célcsoport körében 174 fős (65,5% nő) mintán történt. A válaszadók 73%-a 20-24 év közötti. Fontos megemlíteni, hogy többségük (66,1%) úgy érzi, több alkoholt fogyaszt egyetemi tanulmányai során, mint előtte. A kitöltők 40,2%-a havonta 2-4 alkalommal fogyaszt alkoholt, többségében az egyetemi környezet (57,5%) és a barátok miatt (64,9%). 26,4% inkább jónak, illetve közepesnek tartja hallgatói teljesítményét az elmúlt 1 évre visszatekintve. A válaszadók 30,5%-a érzi úgy, hogy az alkoholfogyasztási szokásaik kis mértékben befolyásolják tanulmányaikat, 51,7%-uk szerint pedig egyáltalán nincs befolyással a hallgatói teljesítményükre az alkohol.

Következtetés: Az eredmények szerint az alkoholfogyasztás a hallgatói teljesítményre nem feltétlenül van negatív hatással, azonban az egyetemi közeg és a barátok gyakran okai az alkoholfogyasztásnak.

Ronecz Izabel
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dojcsákné Kiss-Tóth Éva
tudományos segédmunkatárs

A műanyagszennyezés egészségügyi következményinek áttekintése a szakirodalom tükrében

Témaválasztás indoklása: Életünk minden területén jelen vannak a műanyagok, melyek mesterséges úton előállított vagy átalakított óriásmolekulájú anyagok, szerves polimerek. A mikroműanyagok műanyagokból keletkezhetnek, öt milliméternél kisebb, vízben oldhatatlan, biológiailag nem lebomló szilárd műanyag részecskék. Bárhogy is kerülnek a mikroműanyagok a környezetbe és a szervezetbe, olyan problémákat fognak okozni, amelyek még kevésbé terjedtek el a köztudatban.

Célkitűzések: Informálódtam a Magyarországon áthaladó vízfolyamok műanyagszennyezettségéről, ezen belül kitértem a különféle vízbázisokban található műanyagszennyezésre vonatkozó hazai jogszabályozás helyzetére, e tekintetben az ivóvíz- és szennyvízszűrés szabályozására. Céлом volt áttekinteni a szakirodalomban található humán egészségügyi kockázatokkal kapcsolatos ismereteket.

Módszerek: A választott téma kidolgozására szakirodalomkutatást és feldolgozást végeztem, melyben hazai és külföldi szakkönyveket, tudományos folyóiratcikkeket, a témával foglalkozó internetes tartalmakat használtam fel. Az MTMT és a PubMed adatbázis segítségével áttekintettem a 2018-2022. közötti időszakban megjelent, a mikroműanyagok humán egészségügyi következményeire vonatkozó szakirodalmat a „mikroműanyag- víz- egészségügyi hatás” összefüggésre szűrve.

Eredmények: A mikroműanyag szennyezés környezeti és egészségügyi hatásaival kapcsolatban az elmúlt 5 évben a fenti adatbázisokban összesen 5174 tudományos közlemény jelent meg. Az Egyesült Államok ivóvízhálózataiból gyűjtött minták 94%-ában, az Európából származó 18 minta 72%-ában mutatták ki ezt a szennyeződést. Emberi egészségkárosító hatás vonatkozásában 63 tanulmányt találtam. A vizsgált vérminták mintegy 80%-ában található már mikroműanyag szemcse, ezek koncentrációja az emberi szövetben és a testnedvekben az 1970 körüli átlagértéknek nagyjából a százszorosára emelkedett. A mikroműanyagok jelenléte a légcsőben és a tüdő szöveteiben mellkasi fájdalmat és nehézlégzést okoznak, akár tüdőrák kialakulásának a kockázatát is megnövelhetik. A véráramba kerülésük következtében hozzájárulhatnak bizonyos keringési rendszerben fellépő kórok kialakulásához; mindkét nem esetében idézhetnek elő hormonális zavarokat pl.: meddőséget.

Következtetés: A természet és ennek következtében az emberi szervezet műanyagterhelése jelentősen megnövekedett az utóbbi évtizedekben. Annak ellenére, hogy a Magyarországon átfolyó természetes vizeinkben is jelentős a műanyag mennyisége, a hazai vízbázisokra vonatkozó jogszabályokban a mikroműanyagra nem jelenik meg határérték. Mindemellett jelentős egészségügyi kockázattal, és hatásokkal kell számolnunk. Léteznek már innovatív technológiák- a mikroműanyag összegyűjtésére, illetve a műanyag mikorbiális emésztésére- melyek ötvözésével megtehetjük az első lépéseket a természet remediálásához vezető úton, viszont mindez önmagában kevés, ha a társadalom és az egyén szintjén nincs meg a törekvés ezen anyagok használatának a mellőzésére.

Szabó Nikolett
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Pásztk Norbert
mesteroktató

Az Yves Rocher termékcsalád egészségügyi hatásának vizsgálata

Témaválasztás indoklása: Napjainkban egyre inkább előtérbe kerülnek a natúrkozmetikumok. Az emberek számára fontosabbá vált a káros összetevők elkerülése és ezek helyett a minőségi termékek használata. Az Yves Rocher termékcsalád pedig az egyik legjelentősebb a natúrkozmetikumok között.

Célkitűzés: Kutatásom célja, hogy felmérjem a kitöltők mennyire használják magát az Yves Rocher termékeket, mennyire fontos a természetes összetevőkből álló termékek használata, illetve mennyire kerülnek a káros szintetikus kémiai anyagokat.

Anyag és módszerek: Először online kérdőívet tettem fel 2022 augusztusában. Egészen szeptember végéig gyűjtöttem a válaszokat. A kérdőívben a kitöltők beleegyeztek a felmérésben való részvételhez és hozzájárultak a válaszaik felhasználásához a kutatásban.

Eredmények: Összesen 109 fő töltötte ki. Ebből 108 kitöltő válaszát dolgoztam fel. 1 személy életkora nem felelt meg ezért az ő válasza a kutatás szempontjából nem releváns. A kitöltők elsősorban nők voltak. A kutatásom őket is célozta meg elsősorban. Az Yves Rocher termékcsaládot 80%-a ismeri, és 66% pedig használja is kisebb nagyobb mértékben. A kutatás során kiderült, hogy a kitöltők nagy része ismer már kozmetikai termékeket is. 102 kitöltőből csak 2 ember nem ismer, illetve nem használ egyéb natúrkozmetikai termékeket. A válaszadók számára az összetevők mellett az ár, ami még mérvadó a vásárlás során. Ezért a 102 válaszadónak 52%-a csak ritkán vásárol Yves Rocher termékeket, helyette inkább egy olcsóbb alternatívát választanak, például az Alverdet. A csomagolás összetétele a válaszadók nagy részének számít. A termékek elhasználását követően több opció is felmerült, a csomagolást sokan sajnos kidobják, viszont a szelektívgyűjtés és az újra felhasználás is egyre nagyobb figyelmet kap. Az adott termék összetevői 105 főből csak 3-nak egyáltalán nem fontos, 33 pedig kiemelten fontos. A kérdőívemben megneveztem a legkárosabb anyagok közül kettőt, és két gyógynövényt. 104 kitöltőből a 70% ismeri káros hatását a parabénnek, és 105 főből 73%-nak fontos hogy ne is tartalmazzon a kiválasztott termék parabént. A parfümnél azonban meglepően más az arány. A válaszadók 60%-nak nem lényeges, hogy ne tartalmazzon a termék. Gyógynövénynek a hottentottafüget és az Aphloia nevezetű növényt választottam. A kutatásból kiderült, hogy az előbbinél 105 kitöltő közül a 90% nem halott róla, az utóbbinál pedig 104 válaszadó közül a 86% nem ismerte.

Következtetés: A válaszok alapján a kutatás alanyai tisztában vannak a natúrkozmetikumok jelentésével, céljával. Magát az Yves Rochert leginkább a 18-34 korosztály használja, főként nők. Legtöbben a kitöltők közül ismerik az Yves Rochert, de az ára miatt sokan inkább egy olcsóbb alternatívát választanak. Egyre többen használnak természetes összetevőkből álló termékeket és egyre többen próbálnak emellett odafigyelni a csomagolás újra hasznosítására is. Habár egyre nagyobb odafigyelést mutatnak a termékek összetevőire, továbbra sem kerülnek sokan a parfümöt tartalmazó termékeket.

Zoltai András Bence
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Dr. Mátyás Zoltán,
tanársegéd

Influenszer marketing hatása a fogyasztói magatartásra

Témaválasztás indoklása: A közösségi médián megjelent egy új marketing módszer, amely esetében közkedvelt, nagy követő táború személyek, hivatalos néven influenszerek értékesítenek termékeket. A téma azért aktuális, mert napjainkban egyre több ilyen személy jelenik meg az online térben, akik hatást gyakorolnak a fogyasztói magatartásra.

Célkitűzések: Cél az influenszerek befolyására történő vásárlások közötti összefüggés keresése a demográfiai adatok, a közösségi felületek használata és az azokon eltöltött idő tekintetében. A kutatás továbbá vizsgálja a reklám típusok kedveltségét és az influenszerekbe vetett bizalmat. Célkitűzés a fogyasztás lélektani szempontjának felmérése, a felmerülő veszélyek megismerése, az időskorúak megszólításának módszere és a jövőbeni kilátások a szakmára.

Anyag és módszerek: Egyik célcsoport az aktív korú lakosság. Véletlen minták alapján név nélkül 307 fővel történt a vizsgálat online, 2022 szeptemberében. Az anyag másik vizsgált személye egy marketing vezető, akivel Budapesten 2022. októberében történt a felmérés. Első sorban kvantitatív kutatást végeztem Google Forms kérdőívvel. Az adatok bemutatása leíró és összegző statisztikával, illetve diagrammokkal készült, amely a hipotézisem kiértékelésének alapjául szolgálnak. A kutatás kvalitatív módszere egy 30 perces mélyinterjú formájában történt személyesen. Hangfelvételt készítettem a beszélgetésről, ezután az információkat összefoglaltam és kiértékeltem a kutatási kérdéseimet.

Eredmények: A kérdőív eredményeiben választ kaptam a kitöltők nem és kor összetételére, a lakóhelyük meghatározására és az iskolai végzettségek arányára. Megtudtam milyen időközönként és pontosan milyen közösségi médiafelületeket használnak. Fényt derült arra hányan ismerik és követik az influenszerek munkáját, illetve, hogy vásároltak-e már a hatásukra. Választ kaptam reklámtípusokról és a róluk alkotott véleményükről. Az interjúban kiderült, hogy hogyan befolyásolják a vásárlást, miként szólíthatják meg az idős generációt és mikor jelent veszélyt az influenszerek munkája.

Következtetés: Leginkább a 30 év alattiakat tudják fogyasztásra ösztönözni az influenszerek, és a többség szereti, ha videó formájában mutatnak be egy terméket. Ennek ellenére a hozzáfűzött vélemény nem számít fontosnak és többségében nem is bíznak benne. Inkább maga a termék érdekli a fogyasztókat, és nem az arról alkotott konkrét vélemény. A tény, hogy egy hétköznapi ember mutat be termékeket, inkább meghozza a kedvet a vásárlásra, mint a cégek saját reklámjai. Kiderült, hogy az iskolai végzettség nem vesz részt a vásárlási döntésnél, azonban a közösségi médián eltöltött idő igen. Az influenszerek alapvetően lehetnek károsak is, meg nem is, ez mindig az adott terméktől függ, hogy értékesítése megköveteli-e a szaktudást. Egy influenszer vásárlási hullámokat tud generálni úgy, hogy tömegárukat presztízs termékekké formálnak. Az idős generációt Facebook csoportokkal a legkönnyebb elérni, egy korban hozzájuk hasonló influenszerrel, ugyanis számukra ez hitelesebb forrást jelent. Ha valaki életében fontos szerepet játszik az internetes tartalomgyártás és elnyeri az emberek szimpátiáját, akár akaratlanul is influenszerré válhat, ha él a lehetőséggel. Egyelőre nem fog megszűnni ez a foglalkozás, a siker kulcsa az, hogy maradjanak továbbra is hitelesek.

Zsóka Loretta Beatrix
Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kar

Konzulens:
Pászk Norbert
mestertanár

Társadalmi sztereotípiák hatása a női szerepvállalásra hazánkban, főként a XXI.századi eszmék és jogalkotások vonatkoztatásában

Témaválasztás indoklása: Mindig is érdekelt a szociológia, ezen belül is a társas interakciók közötti kapcsolat, valamint a generációk folyamán egyre torzuló társadalmi morál, melyben a nő, mint a társadalom tagja, mint eszmény jelenik meg. Emellett egyenlőtlenek az esélyek a munka piacán. Valamint a média által sztereotíppá vált testképek.

Célkitűzés: Dolgozatom célja, hogy megvizsgáljam miként vélekednek a nők és férfiak a nőkkel kapcsolatos sztereotípiákról, a média általi befolyásról, valamint a jogváltozásokkal kapcsolatban és miként lehetne könnyíteni a nők helyzetét, elérni az ugyan azon munkáért ugyan azon fizetést elvét. Emellett a különböző hitelek, támogatások hatása a társadalomra.

Anyag és módszerek: Szekunder kutatás képpen, szakirodalmak áttekintést végeztem és személyes tapasztalatok alapján vizsgáltam a témát. Primer kutatásként Google űrlap segítségével készítettem a kérdőívet és ezt kiértékeltem. A közösségi médiában, facebookon osztottam meg, amelyet ismerőseim és családom is tovább osztott. A megosztásoknak köszönhetően mindössze 4 nap alatt 358 válasz gyűlt össze. Az űrlapban 31 kérdést tettem fel, amelyben megtalálhatóak, egyszerű választ igénylő kérdések, illetve összetett kérdések, valamint 1 nyílt kérdés is. Emellett 4 különböző életkorú és helyzetű fókuszcsoporthal való beszélgetést végeztem az adott témában. A fókuszcsoporthat különböző élethelyzetű és korú interjú alanyokkal készítettem. A beszélgetéseket korcsoportra és nemre osztottam. Így 4 csoportot tudtam létrehozni 5-5 fővel. A csoportok a 20-25 év közötti férfiak és nők csoportjaira bontottam, illetve 45-65 év közötti férfiakra és nőkre. Mindezek mellett a Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) és az Európai Statisztikai Hivatal (továbbiakban: Eurostat) adatait használtam fel, pontosabb adatgyűjtési szempontjából és összehasonlításként.

Eredmények: A nők és férfiak egyaránt úgy gondolják, hogy a média káros hatással van a női önértékelésre. A férfiak szerint olyan fizikális elvárásokat támasztanak a nők elé, amelyeket nem lehet teljesíteni, illetve ez rontja az önképüket és emiatt lekicsinylik magukat. A jogváltozások nagymértékű felháborodást keltenek a társadalomban, az új törvénykezéseknek a későbbiekben, hosszútávon negatív következményei lesznek, ahogy a különböző hiteleknek és támogatásoknak is.

Következtetés: A kiértékelt adatok alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a médiumok nagy befolyással bírnak, főleg a fiatalabb korosztályra, nekik sokkal fontosabb az anyagiasság, mint az idősebb generációnak. A különböző családtámogatások, mint a Család Otthonteremtési Kedvezmény (CSOK) a későbbiek folyamán inkább nehézségeket fog szülni mind az ország, mind a családok számára. A szigorított jogok/ törvények (mint az abortusz törvény) leginkább felháborodást keltenek, mind a nőkben, mind a férfiakban. Így még inkább csökkeni fog a nők gyermekvállalási kedve, valamint a bizalmuk az egészségügyi ellátórendszer felé. Emellett nem kis különbségek fedezhetők fel a KSH adatai és valóság között, amely az anyagiakat illeti.

VII. KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOK SZEKCIÓJA

Benke Demetria

Általános ápoló szak

ME Ferenczi Sándor Egészségügyi Technikum

Konzulens:

Csopják Judit

szakoktató

Gyógyszer vásárlási szokások diákok körében

Témaválasztás indoklása: Fel kívánom tárni annak okait, hogy a napjainkban a kellő felvilágosító tevékenységek, miért nem hatékonyak, megismerni a konkrét korcsoportnál, a gyógyszer vásárlási szokások tényét, valamint, hogy az ápoló ebben milyen felvilágosító szerepet tölt be? Szakmai tanulmányaim során megfigyeltem, hogy borzasztóan kevés 20 év alatti fiatal tér be a gyógyszertárba. Kíváncsi lettem mi lehet ennek az oka? A fiatalok több mint kétharmada áruházként tekint a gyógyszertárra nem pedig egészségügyi intézményként ezen szeretnék változtatni.

Célkitűzések: Céлом volt vizsgálni, hogy napjainkban a kellő felvilágosító tevékenységek miért nem elég hatékonyak. A munkám során vizsgáltam, hogy a diákok részéről milyen hiányosságok mutathatók ki. Céлом volt megtudni, hogy e hiányosságok kiküszöbölésére milyen javaslatok, módszerek adhatók ápolói kompetencián belül.

Anyag és módszerek: Az adatfelvétel általam szerkesztett kérdőíves felmérés formájában történt, mely öt nyitott és zárt kérdést tartalmazott. Az adatfeldolgozási módszerként leíró statisztikai módszer került feldolgozásra. A kiválasztásnál szempont volt, hogy 16 és 20 év közötti fiatalok csoportja kerüljön. A vizsgálati mintába 25 férfi és 25 nő került. A vizsgálat időpontja 2022 októbere és novembere. Vizsgálat helyszíne a Miskolc Technikum volt.

Eredmények: Az adatok feldolgozásakor egyértelműen kiderült, hogy a fiatalok részéről a gyógyszerrel kapcsolatos ismeretek jelentősen hiányosak.

Következtetés: A fiatalok ismerete a gyógyszer vásárlásával kapcsolatosan csekély. Az ápoló tudásánál fogva képes az ismeretek átadására, a laikus fiatalok ismereteinek bővítésére.

Falkus Alica, Fazekas Bálint, Kormos Barbara
Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium és
Pedagógiai Szakgimnázium

Konzulens:
Bóna Timea
egészségügyi tanár

Családon belüli erőszak és bántalmazás testi, lelki hatásai

Témaválasztás indoklása: Témaválasztásunk indítékai, a kortársaink családon belüli erőszakkal és bántalmazással kapcsolatos beszámolóit, továbbá a lelki és testi problémákkal történő szembesülés során fogalmazódott meg bennünk az a gondolatot, hogy ezen egészségnevelési-társadalmi problémával kapcsolatosan kidolgozzunk egy iskolai érzékenyítő programot, amely beilleszthető az oktatási intézmények pedagógiai programjába és „életébe”.

Célkitűzések: A fiatal korosztály (14-22 év) 9-13. évfolyam körében végzett kutatómunkánk a családon belüli erőszak és bántalmazás előfordulási gyakoriságára, okainak feltárása, a testi, lelki hatások megismerésére, az iskolai érzékenyítő program létjogosultságára a diákok körében, valamint az érzékenyítő program módszertani anyagának elkészítésére irányult.

Anyag és módszerek: Vizsgálatunk 2022 júniusában kezdődött, az oktatási intézmények 9-13. évfolyam (14-22 év) diákjainak bevonásával. A kutatómunka online és személyes anonim kérdőíves megkérdezéssel alapult. Az adatfelvétel 4 hónapon keresztül zajlott, a mintavétel során 412 személy vett részt a kérdőíves adatfelvételben. Az összegyűjtött adatok feldolgozását matematikai-statisztikai számítással, százalékszámítási vizsgálattal végeztünk.

Eredmények: A kapott eredmények alapján a válaszadók 55%-t érte bántalmazás vagy erőszak (25%-t családon belüli, 35%-t családon kívüli), 15%-át mindkét életteremben érte, 30%-át nem érte bántalmazás-erőszak. A családon belüli bántalmazás és erőszak megjelölt vezető okai: alkoholizmus, szülők válása, rossz családi légkör, szociális és anyagi problémák, mentális zavarok, munkanélküliség. A kiváltott károsodások: mentális betegségek, szociofóbia, tanulási és magatartási zavarok, alkoholfogyasztás, táplálkozási zavarok, szuicid veszélyeztetettség. A diákok 88%-a igényli, 12%-a nem tartja fontosnak az iskolai érzékenyítő programot.

Következtetés: A kutatómunkánk eredményei alapján a 14-22 éves kortársak életében egyaránt magas arányszámban előfordult a családon belüli és a családon kívüli bántalmazás és erőszak, így a kapott adataink is alátámasztják az iskolai érzékenyítő program létjogosultságát, beépítését az iskolai pedagógiai programokba, iskolai érzékenyítő nap formájában.

A jövőben szeretnénk kutatómunkánkat kiterjeszteni a felsőoktatási intézmények tanulóira irányulóan, bővítve a családon kívüli bántalmazás és erőszak témakörével, továbbá a középiskolákkal és felsőfokú intézményekkel együttműködve szélesebb körben megismertetni, bemutatni az érzékenyítő programunkat, előadásunkat a fiatal korosztály körében.

Járványok régen és ma. Spanyolnátha vs koronavírus

Témaválasztás indoklása: Évek óta halljuk a szakemberektől, hogy világjárványok 50-60 éve ismétlődnek a Földön. A modern technológia, az orvostudomány, a gyógyszeripar fejlettsége azonban hatalmas biztonságérzetet adott mindannyiunknak, így sokan nem hitték. Mi lehet a többség véleménye? Létezik-e a vírus vagy mesterséges? Bízhatunk-e az új oltóanyagokban? Sokan tették fel ezeket a kérdéseket, többek között én is.

Célkitűzés: Kutatásom fő célja minden idők legpusztítóbb járványának, a Spanyolnáthának, az összehasonlítása korunk világjárványával, a koronavírus okozta megbetegedéssel.

Az összehasonlítás során a következő szempontokra tértem ki:

1. A betegség kiindulási góca, terjedése a világban
2. A vírusterjedés módja, a betegség tünetei, kórokozója, rizikócsoportjai
3. Statisztikai adatok
4. Járványügyi intézkedések
5. Emberek hozzáállása, szociológiai felmérés

Anyag és módszerek: Kutatásom során levéltári feljegyzésekre támaszkodtam, és kérdőíveket töltöttem ki 4 különböző populációval. A kérdőívek felvételére Forms kérdőívet választottam. A témában önként szerveződő facebook csoport adminisztrátoraival vettem fel a kapcsolatot, és kértem engedélyt 2 kérdőív felvételére. Első kérdőív kitöltésére 2021 szeptemberétől volt lehetőség, a 2. kérdőívet 2022 novemberében vettem fel. Így a válaszadók, már több tapasztalattal rendelkeztek mind a járvánnyal, mind pedig az oltásokkal kapcsolatosan.

Eredmények: Az oltáspárti csoportban 200 választ kaptam, a járvány és oltásszkeptikus csoport tagjait nehezebben tudtam aktiválni, mindössze 50 válasz érkezett a megkeresésemre.

Következtetés:

- A Spanyolnátha Egyesült Államokból, Kansas-ből indult ki - A koronavírus Wuhan városából
- Koronavírus terjedése a légiközlekedés miatt sokkal gyorsabb
- Hasonló, első járványügyi intézkedések
- A socialmedia, és a fake news felerősíti az emberek bizalmatlanságát
- A média hatása, nagyban befolyásolja az emberek mentális állapotát, biztonságérzetét.
- Oltásellenes, és oltáspárti csoportokra bomlott az ország lakossága.

Juhász Erik
Garibay-Székely Erik
Lévay József Református Gimnázium
és Diákotthon

Konzulens:
Taskó Márta
szakoktató

Stressz: **A distressz jelenléte és hatásainak csökkentése középiskolában**

Témaválasztás indoklása: Biológia tagozatos diákként érdekel minket a test működése és a homeosztázis fenntartásának a természetes módja. A pszichoszomatikus betegségek, a szorongás, pánikbetegség megfigyelhető a közvetlen környezetünkben is. Osztályfőnökünk is elkötelezett a stresszoldásban, vele már sok egyszerű gyakorlatot elvégeztünk. Szeretnénk kortársainknak hatékony és működő stresszoldási technikákat megtanítani, ami már nekünk bevált.

Célkitűzések: Feltételezzük, hogy a diákok egy részének már vannak distresszes tünetei. Feltételezzük, hogy ezeket a tüneteket csökkenteni lehet különböző technikákkal. Célunk, hogy ezt mérésekkel egzakt módon be tudjuk bizonyítani és osztálytársaink hatékony stresszoldási technikákat tanítsunk érettségi előtt.

Anyag és módszerek:

1. Stresszteszt kitöltése a kísérlet indításakor és a végén.
2. 7 napon keresztül napjában kétszer vérnyomás, pulzus és légzésszám mérése.
3. Stresszoldási technikák tanítása és gyakorlása 7 napon keresztül.
4. A mérési eredmények statisztikai feldolgozása.

Eredmények: Eddigi eredményeinket csak szubjektív módon tudtuk értékelni, ezért végezzük még élettani méréseket. Iskolánkban az egészségnapok részét képezik ezeknek a technikáknak a kipróbálása és megtanítása, mely nagy népszerűségű diáktársaink között. ezért mélyültünk el a stressz témakörében.

Következtetés: A stressz életünk része, de a distressz negatív hatásai nagyon megnehezíthetik a diákévet. Biológia tanulmányaink hatására feltételezzük, hogy ezek statisztikai módszerekkel is bebizonyíthatóak.

Petruska Petra Mária
Általános ápoló szak
ME Ferenczi Sándor Egészségügyi Technikum

Konzulens:
Csopják Judit
szakoktató

Internetezz biztonságosan

Témaválasztás indoklása: Szükség van népszerűsíteni a biztonságos és tudatos internetezést. Azt gondolom, hogy érdemes áttekinteni az aktuális trendeket, hogy mi az, hogy zaklatás. Ma már szinte természetes, hogy mindenki kezében ott van az okostelefon. Sokan és sok mindenre használják a világhálót. Azt egy szülő dönti el, hogy hogyan épüljön fel a gyermek digitális személyisége.

Célkitűzések: Célom feltárni, hogy a fiatalok mennyi időt töltenek az internet rabságában, és hogy mennyire vannak kiszolgáltatva. Feltárni, hogy nagyvonalakban mire használják a gyerekek az internetet. Vizsgálni kívánom annak az okait, hogy napjainkban a kellő felvilágosító tevékenységek miért nem hatékonyak.

Anyag és módszerek: Adatfelvétel az általam szerkesztett kérdőíves felmérés formájában történt. Egészségügyi Technikum 14-18 év körüli fiatalokat kérdeztük meg. 50 kérdőív került feldolgozásra. Nemek aránya: 68% nő, 32% férfi.

Eredmények: A kérdőívet kitöltők többsége az internetet játékra, zenehallgatásra, videók nézésére, illetve barátokkal és rokonokkal való beszélgetésre használják. A megkérdezettek 20%-a használja nyereményjátékokra az internetet. A gyerekek a jó játék reményében, vagy azért, mert valamilyen plusz és ingyenes szolgáltatást kapnak, hajlamosak lesznek nagyon könnyen kiadni a személyes adatokat és információkat. A megkérdezettek 70%-a azt a választ adta, hogy nem bírná 2-3 napnál tovább internet nélkül.

Következtetés: Napjainkban szinte minden ötödik kamasz esik áldozatul zaklatásnak. Javaslatom, hogy legyünk nyitottak, hallgassuk meg a fiatalokat, hogyha szeretnének arról beszélni, hogy mi az, ami fontos az online térben számukra.

Márton Ramóna, Tárkányi Martina
11. és 12. évfolyam tanulói
Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium
és Pedagógiai Szakgimnázium

Konzulens:
Bóna Tímea
egészségügyi tanár

Fiatalkori káros szenvedélyek egészségkárosító hatásai.

Témaválasztás indoklása: Témaválasztásunk indítéka, hogy a fiatal korosztály körében a káros szenvedélyek okozta fogyasztási szokások, a nemzetközi és a hazai adatok eredményei alapján növekedést mutatnak. Ezért tartjuk fontosnak a hazai iskolai egészségnevelési rendszer eredményességét befolyásoló, az érintett korosztály bevonásával elkészített prevenciós anyag kidolgozását és beépítését az oktatás szférájába.

Célkitűzések: Az oktatási intézmények 9-13. évfolyamos tanulói (14-22 év) körében végzett kutatómunkánk eredményei alapján, a megelőzését célzó oktatási anyag elkészítése, beépítve az iskolai egészségnevelési tevékenységbe, megszerezhetővé teszi azon hiányos ismereteket, amelyek a káros szenvedélyek okozta fogyasztási szokások csökkenésének, az egészségkárosodások megelőzésének hatékony eszközévé válhatnak.

Anyag és módszerek: A vizsgálatunk 2022 júniusában kezdődött, az oktatási intézmények 9-13. évfolyamos (14-22) éves diákjainak bevonásával. A kutatómunka online és személyes anonim kérdőíves megkérdezéssel. Az adatfelvétel 4 hónapon keresztül zajlott, a mintavétel során 398 személy vett részt a kérdőíves adatfelvételben. Az összegyűjtött adatok feldolgozását leíró statisztikai számítással, százalékszámítási vizsgálattal végeztünk.

Eredmények: A diákok 86%-a napi szinten él a káros szenvedélyek valamelyikével, 8%-a korábban használta, 6%-a elutasítja. A vizsgált diákok 98%-a dohányzik, 26%-a drogot fogyaszt, 58%-a alkoholt fogyaszt, 48%-a Elfbar használ, 45%-a káros szenvedélyek mindegyikét használja. A diákok 78%-a nem ismeri, 14%-a részben ismeri, 8%-a ismeri a káros szenvedélyek egészségkárosító hatásait. A diákok 94%-a igényli, 6%-a nem tartja fontosnak az iskolai prevenciós anyag megismerését.

Következtetés: A kutatómunkánk kapott adatai jól tükrözik a diákok hiányos ismereteit. Az életkori sajátosságokhoz igazodó, káros szenvedélyek megelőzését célzó oktatási anyag hozzájárulhat a fiatal korosztály kellő együttműködésének a megnyeréséhez az iskolai egészségnevelési rendszer részét képezve, melyet egészségnap keretén belül kívánunk megismertetni a tanulókkal.

Győrfi Stella
Miskolci Egyetem
Ferenczi Sándor
Egészségügyi Technikum

Konzulens:
Juhászné Dr. Szalai Adrienn
tudományos segédmunkatárs

Egészséges táplálkozás

Témaválasztás indoklása:

Azért döntöttem az egészséges táplálkozás téma mellett, mert érdekesnek találom, és fontos számomra az egészség megtartása.

Célkitűzések:

Szeretném felmérni a tanulók a témához kapcsolódó tudását, majd, ha szükséges, kiegészíteni azt. Szeretném felkelteni az érdeklődésüket az egészséges táplálkozás iránt.

Anyag és módszerek:

Internetes irodalomkutatót végeztem a témában, mely alapján Google-kérdőív szerkesztővel kérdőívet állítottam össze. Ennek segítségével felmértem az osztálytársaim jártasságát a témában.

Eredmények:

A kérdőívre kapott válaszok nem voltak egységesek. Sajnos sokan helytelenül táplálkoznak, és téves információik vannak az egészséges táplálkozásról.

Következtetés:

A tanulók, bár sok információval rendelkeznek az egészséges táplálkozást illetően, a témában való jártasságuk, és ezáltal az egészségük megőrzése érdekében még bővíteni kell az ismereteiket.

VIII. INTERDISCIPLINARY SECTION (in English)

Karolina Ryś

Wiktoría Buczan

University School of Physical Education

Krakow, Poland

Supervisor:

Agnieszka Kreska-Korus, PhD

Dual-task walking and falls in the elderly

Background: Dual task walking commonly occurs in everyday life. The dual-task paradigm is a procedure in experimental psychology that involves examining first the performance of two tasks separately and then simultaneously so that performance in both conditions can later be compared with each other. It is used to investigate the extent to which different mental abilities compete for information processing resources in the brain, i.e. they interfere with each other.

Aim: The aim was to analyze publications and gather knowledge on gait with an additional task and to determine the impact of the additional task on gait parameters in the elderly and the risk of falls.

Methods: In October 2022 the available literature was reviewed in databases such as Pubmed, Cochrane, Google Scholar, as well as research carried out at the Central Laboratory of Motion Analysis of the University of Physical Education in Krakow.

Results: 12 publications on dual-task gait in elderly were identified. Only studies on healthy elderly have been taken into account. The publications that aimed to investigate the effect of training on dual-task gait have not been considered.

Conclusion: Research conducted to date in older adults has indicated, among other things, that dual-task conditions have a negative effect on gait speed, step frequency, gait cycle time and gait variability indices.

Nikola Chmura
Małgorzata Młynarczyk
University School of Physical Education
Krakow, Poland

Supervisor:
Agnieszka Kreska-Korus PhD

Factors influencing gait in dual-task walking

Background: Gait with an additional task commonly occurs in everyday life, e.g., simultaneously walking and talking on the phone. The dual-task paradigm (comparison of task performance efficiency under single task conditions and simultaneous performance of both tasks) has found application in gait research. It is a test that allows assessing the quality of gait in clinical settings, but also lets us analyse the quality of gait under the conditions of everyday life. It also allows the identification of people at risk of falling.

Aim: The goal was to identify risk factors for falls occurring in gait conditions with an additional task.

Methods: A review of the available literature and research conducted at the Central Laboratory of Motion Analysis at University of Physical Education in Krakow has been made, which may be useful for identifying factors that increase the risk of falls.

Results: A review of Science Direct, PubMed, Google Scholar databases and the work carried out at the Central Laboratory of Motion Analysis at University of Physical Education in Krakow AWF Krakow identified 12 publications, 2 master's theses and 1 doctoral thesis.

Conclusion: Among the factors that could affect the risk of falling under the conditions of walking with an additional task were identified: using a cell phone, consumption of small doses of alcohol, using flip-flop shoes, age, diseases, degenerative changes in the hip joints, post-traumatic conditions, concussions. Among other things, it was observed that after adding an additional task in subjects with mild cognitive impairment, gait speed decreased and step time increased, while in older participants gait speed decreased and gait speed variability increased.

Janka Nováková PhD student
Pavol Jozef Šafárik University in Košice
Slovakia

Supervisor:
Prof. PhDr. Oľga Orosová CSc

The impact of COVID-19 pandemic on students' well-being

Background:

The difficult situation associated with pandemic has left a significant impact on mental health and well-being which affected many people. Online learning was very demanding for students, so it could cause difficulties in their mental health and well-being.

Aim:

The objective of this article is to examine the severity of the Covid-19 pandemic impacts on university students mental health and well-being.

Methods:

The main method used in this study was the Nominal Group Technique (NGT) - a methodical procedure that identifies a group's opinion on a certain issue. NGT consists of four steps – brainstorming, recording ideas on a flipchart, discussion and voting (Mustapha et al., 2021). Eighteen students were included (N=18; bachelor's degree=11; master's degree=7). Students' field of study was teaching. After a 15-minutes brainstorming and recording impacts on a flipchart, students were discussing for 20-minutes the impacts of Covid-19 pandemic on their well-being. Each student marked the impact on a Likert scale (1-7; midpoint was 4). Data analysis involved two stages: 1. quantitative analysis (mean for each impact; we considered the impact to be serious when the mean exceeded 4); 2. categorization of impacts from the flipchart into five categories by three mental health professionals. Categories of students' well-being were physical and mental well-being, social well-being, cognitive well-being and subjective well-being (Viac & Fraser, 2020). Fifth category included practical impact on students' lives.

Results:

After evaluating the severity of the impacts 15 impacts were recognized to be serious ($\bar{x} > 4$). 11 impacts of the Covid-19 pandemic negatively (N) affected students' well-being; 4 impacts were positive (P). The psychical and mental dimension included laziness ($\bar{x}=5,00$; N), addiction to social networks ($\bar{x}=5,94$; N) and stress from online learning ($\bar{x}=5,22$; N). In the social dimension of well-being, there was social isolation ($\bar{x}=6,33$; N), spending time with family ($\bar{x}=5,17$; P), lack of contact with friends ($\bar{x}=5,56$; N), lack of communication skills ($\bar{x}=4,72$; N) and absence of family contacts ($\bar{x}=4,67$; N). The cognitive dimension of well-being included improving time-management ($\bar{x}=4,83$; P) and lack of practice ($\bar{x}=5,83$; N). In the field of subjective well-being, students considered as a serious impacts fear ($\bar{x}=4,56$; N), uncertainty ($\bar{x}=4,94$; N), valuing more simple things in their lives ($\bar{x}=5,11$; P) and loss of motivation to learn ($\bar{x}=4,89$; N). The last impact in fifth category describes that students had more time to half-time work ($\bar{x}=4,94$; P). The most serious impacts of Covid-19 pandemic were detected in social dimension of students' well-being.

Conclusion:

The Nominal Group Technique proves to be a quick method for mapping the problem in a group. Our study indicates that COVID-19 has a considerable impact on students' well-being. These results indicate the need for interventions to improve well-being of students.

Dominika Drag,
Angelika Sarad
University of Applied Sciences in Tarnow

Supervisors:
Dr. Katarzyna Wódka,
Dr. hab. Agnieszka Jankowicz-
Szymańska

Positioning of the lumbar-pelvic complex and symmetry of pelvic motion during the gait in soccer players

Background: Studies conducted on athletes often include a postural analysis including spinal and pelvic alignment. Gait analysis is equally common in publications. However, there is a lack of publications that take into account the influence of these variables on each other.

Aim: The aim of the study was to evaluate the relationship between the positioning of the lumbopelvic complex and the symmetry of pelvic mobility during gait in young male and female soccer players.

Methods: The study group consisted of 29 football players (15 men and 14 women) training a minimum of 5 years at least 3 times a week. The average age in the study group was 21.52 ± 2.37 years. The following tests were performed on each subject: height and weight measurements, assessment of lumbar spine and sacral position using the Zebris APGMS Pointer, and assessment of pelvic symmetry and mobility using the BTS G-Sensor. The results were analyzed using Statistica v13.

Results: BMI was slightly higher in men ($23.33 \pm 1.63 \text{ kg/m}^2$) than in women ($21.71 \pm 3.01 \text{ kg/m}^2$; $p=0.00$). Although the subjects did not differ significantly in the size of lordosis, the obtained mean values in both the male and female groups corresponded to the lower limits of the norm. In the group of female soccer players, pelvic rotation to the right side was observed more often, while in male soccer players to the left side. Higher hip plate positioning on the right side was noted in both groups. Sacral angle significantly differentiated the subjects ($p<0.05$). Men had a significantly higher pelvic tilt symmetry coefficient in the sagittal plane (80.98 ± 18.22) than women (55.69 ± 27.80 ; $p=0.01$). Also, the range of motion of the pelvis in the sagittal plane in gait was higher in the male group. In women, the pelvis moved more significantly forward, while in men it moved more significantly backward. There were no significant differences in pelvic work in the frontal and transverse planes. In the women's group, significant positive correlations were recorded between the size of lumbar lordosis and the gait symmetry coefficient ($r=0.64$), and between pelvic position in the frontal plane and maximum pelvic tilts in the sagittal plane on the left side ($r=0.61$). On the other hand, a negative correlation in the women's group was recorded between pelvic position in the transverse plane (pelvic rotation) and pelvic tilt coefficient in the sagittal plane ($r=-0.62$), pelvic range of motion in the sagittal plane (right side $r=-0.80$ and left side $r=-0.67$), and between pelvic position in the frontal plane and maximum pelvic tilts in the sagittal plane on the right side ($r=-0.64$).

In the male group, negative correlations were observed between pelvic position in the frontal plane and gait symmetry coefficient ($r=-0.53$) and between pelvic position in the transverse plane (pelvic rotation) and pelvic tilt symmetry coefficient in the sagittal plane ($r=-0.62$).

Conclusion: It seems that the position of the lumbopelvic complex in the habitual standing position and, in particular, the position of the pelvis more visibly affects the mobility and symmetry of pelvic patterns in young female soccer players than in football players. The study should be expanded to include in the evaluation of the position of the lumbopelvic complex tests to assess the flexibility of selected muscle groups (e.g., quadratus lumborum, iliopsoas, rectus femoris, tensor faciae laterale or hamstring muscles), muscle strength tests as well as tests of spinal mobility.

Krzysztof Mazur

Maciej Gabor

University of Applied Sciences in Tarnow
Poland

Supervisors:

Dr. Marta Bibro

Dr. Katarzyna Wódka

*Dr. hab. Agnieszka Jankowicz-
Szymańska*

Body posture of soccer players compared to their untrained peers

Background: The posture of athletes is an area of interest for many researchers. Specific physical exercises, with high loads, associated with specialized sports training can affect the alignment of individual spinal segments. Body posture can affect not only the results achieved by athletes, but also the incidence of injuries. An example of a sport associated with high training loads is soccer.

Aim: The aim of the study was the assessment of the body posture in the sagittal plane of young soccer players in comparison with their untrained peers.

Material and methods: The study included 29 subjects, 14 women and 15 men, aged 18-28 (avg 21.5 ± 2.4). The condition for participation in the study was a training period of at least 5 years. The control group consisted of 15 women and 15 men (avg 22.9 ± 1.2). The exclusion criterion for the study was the occurrence of a significant musculoskeletal injury in the last 6 months. To assess position of the spine ZEBRIS Pointer was used. The amount of kyphosis, lordosis and sacral positions were assessed. The arithmetic mean and standard deviation were implemented to analyze the data. Intergroup differences were assessed by Student t-test and Mann-Whitney U tests. Significance was accepted at $p \leq 0.05$.

Results: Both training and non-training women were characterized by kyphosis values above normal. Women who trained were most often characterized by lumbar spine shallowing (57.14%), while almost two-thirds of women who did not train were characterized by lordosis deepening. Men in both groups were most often characterized by lordosis shallowing with similar frequency. In the group of football-trained men, horizontal alignment of the sacrum was most often observed, while in the non-training group, it was normal. Positive correlations between thoracic and lumbar spine alignment were noted in both groups of male and non-training female subjects. In all subjects, there was a positive correlation between the alignment of the lumbar spine and sacrum.

Conclusion: The results obtained show that there are no significant differences between the group of trainees and non-trainers. However, some trends are observed especially in the alignment of the lumbar spine (tendency to lunge the spine). It is reasonable to extend the study to a larger group and conduct long-term observations in novice soccer players.

A KONFERENCIA SZERVEZŐI

Dr. habil. Lukács Andrea TDT-elnök
intézetigazgató egyetemi docens

Juhászné Dr. Szalay Adrienn TDT-társelnök
tudományos segédmunkatárs

Dojcsákné Kiss-Tóth Éva TDT-titkár
tudományos segédmunkatárs

Sipos Zsolt intézeti ügyintéző

Kiadja a

Miskolci Egyetem
Egészségtudományi Kara
2022

